

KINNITATUD
Keskkonnaameti
peadirektori 06.08.2019
käskkirjaga nr 1-2/19/8

Rannamõisa maastikukaitseala kaitsekorralduskava 2019–2028

Keskkonnaamet 2019

SISUKORD

1.1. Ala iseloomustus	5
1.2. Maakasutus	7
1.3. Huvigrupid	8
1.4. Kaitsekord	9
1.5. Uuritus	10
1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud	10
1.5.2. Riiklik seire	11
1.5.3. Inventuuride ja uuringute vajadus	11
2.1. Taimestik	12
2.1.1. Jumalakäpp	12
2.1.2. Must tuhkpuu	13
2.2. Samblikud ja samblad	14
2.3. Elustik	15
2.3.1. Nahkhiirlased (<i>Vespertilionidae</i>)	15
2.3.1.1. Põhja-nahkhiir (<i>Eptesicus nilssonii</i>)	16
2.3.1.2. Pargi-nahkhiir (<i>Pipistrellus nathusii</i>)	16
2.3.1.3. Suurvidevlane (<i>Nyctalus noctula</i>)	17
2.3.1.4. Veelendlane (<i>Myotis daubentoni</i>)	17
2.3.1.5. Tiigilendlane (<i>Myotis dasycneme</i>)	17
2.3.1.6. Pruun-suurkõrv (<i>Plecotus auritus</i>)	17
2.4. Kooslused	18
2.4.1. Pankrannad, paljandid ja koopad	20
2.4.1.1. Merele avatud pankrannad (1230), lubjakivipaljandid (8210)	21
2.4.1.2. Koopad (8310)	22
2.4.2. Rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad) (9180*)	22
2.4.3. Vanad laialehised metsad (9020*)	23
2.4.4. Poollooduslikud kooslused	24

2.4.4.1. Kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210*)	24
2.4.4.2. Puisniidud (6530*)	25
2.4.5. Püsitaimestuga liivarannad (1640).....	26
3. KÜLASTUSKORRALDUS.....	27
3.1. Olemasolev külastustaristu	27
3.1.1. Tähised	27
3.1.2. Parkla, loodusrajad, infostendid, puhkekohad	28
4.1. Tegevuste kirjeldus	30
4.1.1. Riiklik seire	30
4.1.3. Taristu	30
4.1.3.1. Tähiste paigaldamine	30
4.1.3.2. Puhkekohad, trepid	31
4.1.3.3. Loodusrajad.....	31
4.1.3.4. Infostendid	31
Tegemist on II prioriteedi töödega, mida korraldab RMK.....	31
4.1.3.5. Supelrand	31
4.1.5. Eeskirjad, kavad.....	32
4.1.5.1. Kaitsekorralduskava vahehindamine ja uuendamine	32
4.2. Eelarve	33
5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE	35
KASUTATUD ALLIKAD	38
Kirjandus ja internetiallikad	38
Planeeringud ja arengukavad	38
Seadused, määrused, eeskirjad	38
Andmebaasid	39
Lisa 1. Rannamõisa maastikukaitseala kaitse-eeskiri.....	40
Lisa 2. Väärtuste koondtabel.....	44
Lisa 3. Ulatuslike loodusõnnetuste likvideerimine ja metsakahjustuste leviku tõkestamine kaitseala piiranguvööndis.....	48
Lisa 4. Kaitsekorralduskava avalikkuse kaasamise materjalid.....	49

Vastavalt looduskaitseseaduse §-le 25 on kaitsekorralduskava kaitstavate loodusobjektide alapõhise kaitse korraldamise aluseks. Kaitsekorralduskava annab soovitusel kaitseala valitsejale kaitse-eesmärkide saavutamise parimatest viisidest, kuid ei loo õigusi ega kohustusi kolmandatele isikutele.

Kaitsekorralduskava kinnitab Keskkonnaameti peadirektor. Teave kaitsekorralduskava kinnitamise kohta avalikustatakse Keskkonnaameti kodulehel.

Rannamõisa maastikukaitseala kaitsekorralduskava (edaspidi ka *KKK*) eesmärk on:

- anda lühike ülevaade kaitstavast alast (edaspidi *MKA, ala*) – selle kaitsekorraldusest, kaitse-eesmärkidest, rahvusvahelisest staatusest, maakasutusest, huvigruppidest ning alal läbiviidavast riiklikust seirest;
- anda lühike ülevaade ala eesmärkidest ning anda hinnang iga põhiväärtuseks oleva liigi, elupaiga vm väärtuse seisundile;
- arvestades alale seatud eesmärgid, määrata mõõdetavad kaitse-eesmärgid ja kaitsekorralduse oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks ning 30 aasta perspektiivis;
- anda ülevaade peamistest väärtusi mõjutavatest teguritest, kirjeldada kaitseks vajalikke meetmeid koos oodatavate tulemustega;
- määrata põhiväärtuste säilimisele, taastamisele ja tutvustamisele suunatud kaitsekorralduslike tegevuste elluviimise plaan koos tööde mahu, koha, ulatuse kirjelduse ja orienteeruva maksumusega;
- luua alusdokument kaitseala kaitsekorralduslike tööde elluviimiseks ja rahastamiseks.

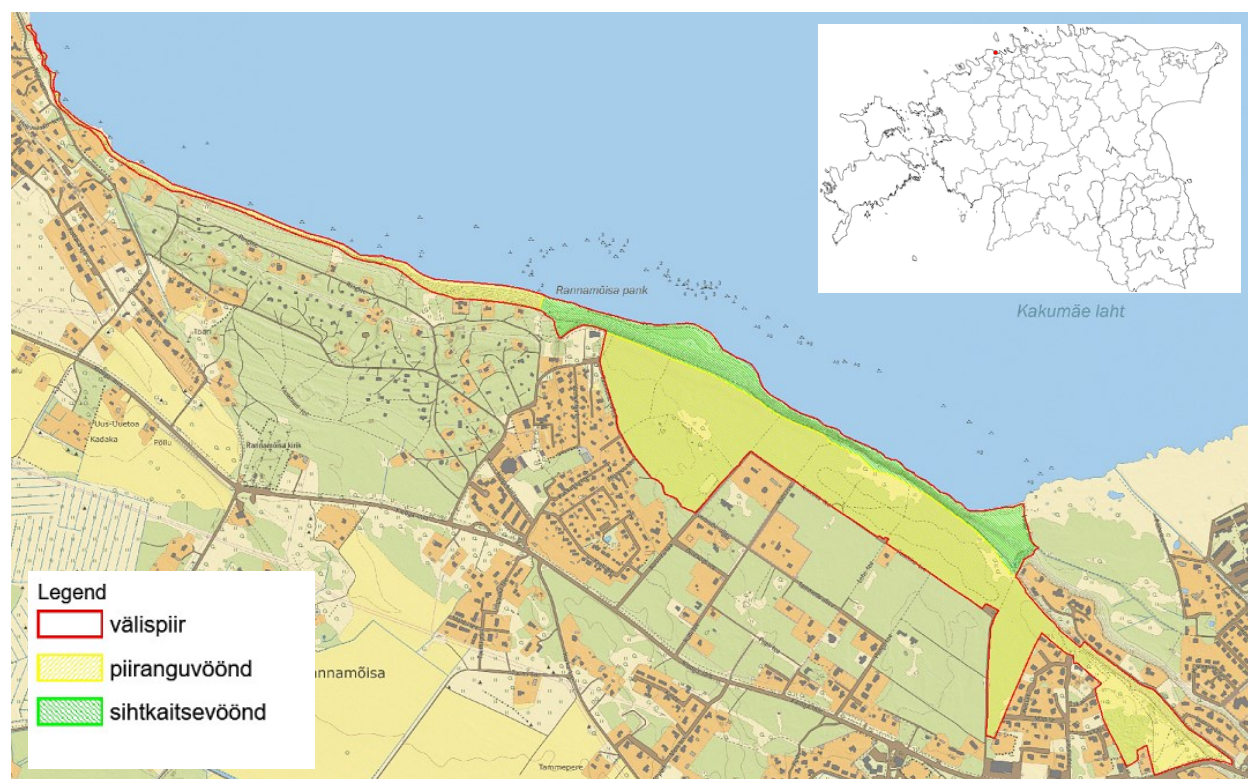
Kaitsekorralduskava koostamisel viidi läbi üks kaasamiskoosolek, mis toimus 1.11.2018 kell 16.30 Harku Vallavalitsuses. Kaasamiskoosoleku protokoll on avalikustamise järgselt lisatud kaitsekorralduskava lissasse 4.

Kava koostas Keskkonnaameti kaitse planeerimise büroo spetsialist Imbi Mets (tel: 329 5543, e-post: imbi.mets@keskkonnaamet.ee).

1. SISSEJUHATUS

1.1. Ala iseloomustus

Rannamõisa MKA (KLO1000116) asub Harju maakonnas Harku vallas Ilmandu ja Rannamõisa külades ning Tabasalu alevikus. Kaitseala kuulub kogu ulatuses Natura 2000 võrgustikku Rannamõisa loodusala (EE0010132). Kaitseala pindala on 66,4 ha.

Joonis 1. Rannamõisa MKA paiknemine. Joonise alus: Eesti põhikaart, Maa-amet 2018.

Rannamõisa pank on olnud maastiku üksikelemendina kaitse all alates 1959. a (ENSV Ministrite Nõukogu 13. märtsi 1959. a korraldus nr 331). Selle ala baasil moodustati 2000. a Rannamõisa maastikukaitseala (Vabariigi Valitsuse 30. mai 2000. a määrus nr 175). Kaitseala kaitse-eeskirja muudeti Vabariigi Valitsuse 11. novembri 2013. a määrusega nr 156.

Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta Rannamõisa pank ja sellega piirnevaid ranna-, metsa- ja poollooduslikke koosluseid, elustiku mitmekesisust, kaitsealuste liikide elupaiku ja elupaigatüüpe. Need elupaigatüübid on merele avatud pankrannad (1230), püsitaimestuga liivarannad (1640), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210*), lubjakivipaljandid (8210), koopad (8310), vanad laialehised metsad (9020*) ning rusukallete ja jäärakute metsad (9180*). Kaitseala eesmärgiks on ka kaitsealused taimeliigid must tuhkpuu (*Cotoneaster niger*) ja jumalakäpp (*Orchis mascula*) ning loomaliigid põhja-nahkhiir (*Eptesicus nilssonii*), pargi-nahkhiir (*Pipistrellus nathusii*) ja suurvidevlane (*Nyctalus noctula*).

Rannamõisa loodusala on on esitatud Natura 2000 võrgustiku nimekirja Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korraldusega nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 alade nimekiri”. Loodusala kaitse-eesmärgid on loodusdirektiivi I lisas nimetatud järgmiste elupaigatüüpide kaitse: merele avatud pankrannad (1230), püsitaimestuga liivarannad (1640), lubjakivipaljandid (8210), koopad (8310), vanad laialehised metsad (9020*) ning rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad 9180*).

Rannamõisa MKA hõlmab osa Suurupi klindipoolsaart ääristavast klindiastringust, allikalise veerežiimiga klindimetsast selle jalamil ja klindiplateost loometsaga. Rannamõisa pank on Pakri tüüpi astangu tüüpalaks, mille puhul on tegemist Balti klindi ühe kaunima ning atraktiivsema astanguga. Loode–kagusuunaline Põhja–Eesti klint on Tiskre küla läänepiirist Tilgu küalani väga vahelduv. Panga serv on kivimeid läbivate tektooniliste lõhede tõttu sakiline. Silmapaistvamaid servast etteulatuvaid sakke nimetatakse kantsliteks, millest tuntuim on Kuradikantsel, 1754. a ehitatud Lucca suvemajast umbes 700 m loodesse jääv kolmnurkne eend. Rannamõisa pangas paiknevad Tiskre kihistu ja Türisalu kihistiku tüüpleiukohad. Tiskre kihistu kuulub Alam-Kambriumi ladestikku ja koosneb peeneteralisest, nõrgalt kuni keskmiselt tsementeerunud helehallist kvartsiivakivist. Kihistu paksus on 10–20 m ja see suureneb enamasti idast läände.

Kaitseala koosseisus on ka Tilgu koopad ja liivakivipaljand. Lainete tegevusel on järsaku alumisse ossa tekkinud mitmesuguse suuruse ja kujuga murrutuskulpaid neid eraldavate sammastega. Tugeva abrasiooni tõttu on järsaku jalamil rohkesti ülalt varisenud liivakivipanku. Madala veetaseme ajal võib kambriumi liivakividest koosneval murrutuslaval jälgida mitmesuguseid mere tegevuse mikrovorme ja kivimeid läbivaid tektoonilisi lõhesid. Paekalda ette jääb tasane murrutuslava, kus on madalas meres palju rändkive. Tilgu kalda kohal on maastikuliselt huvitav 10–15 suuremast ja hulgast väiksematest rahnudest koosnev kivikangur ehk nn Hageni kivikülv.

Rannamõisa ja Ilmandu (Tilgu) vahel on umbes 1 km laiune klindilaht, mille kohal karbonaatsed kihid puuduvad. Klindi alumine osa moodustab mere ääres 16 m kõrguse kambriumi liivakividest koosneva järsaku, mida meri purustab ning mille tõttu on alla varisenud u 20 m laiune kalda osa (võrdlus 2002–2018. a ortofotode põhjal). Mere tegevuse uurimise seisukohalt on see üks väheseid kohti Eestis, kus võib täpselt määrata mere abrasiooni e murrutuse kiirust paekaldal.

Eesti Ürglooduse Raamatu järgi on Rannamõisa-Tiskre pank ja aluspõhja paljandid ning Tilgu koopad tunnistanud üleriigilise tähtsusega loodusmälestiseks.

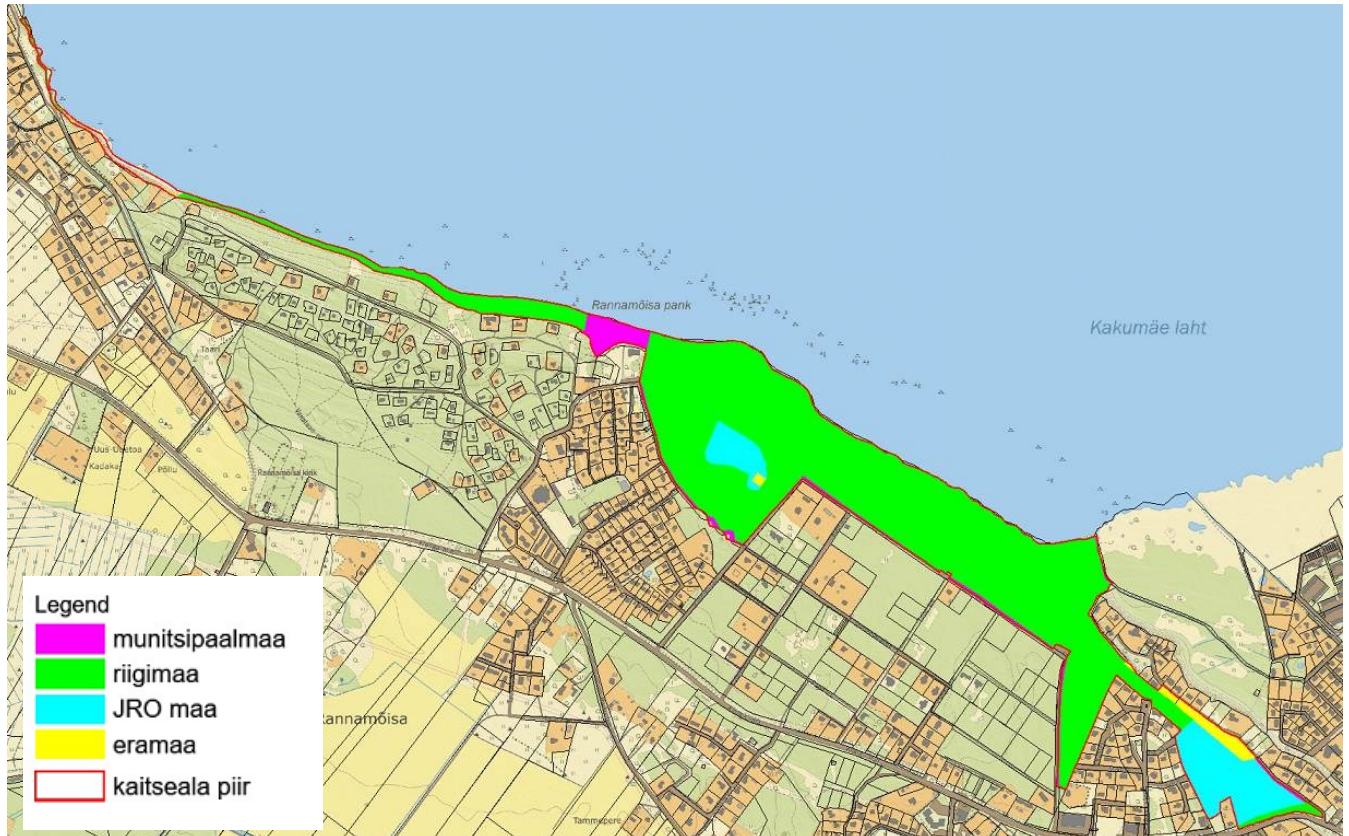
2010. a loodi Loode-Eesti geopark, mille kõige olulisem loodusmälestis on Põhja-Eesti klint. Geopargi tuumalade hulgas on nimetatud muude kaitsealade hulgas ka Rannamõisa MKA. Park ulatub Padise kloostrist Paide ordulinnuseni ja Harkust Haapsaluni.

Harku valla 2013. a üldplaneeringu seletuskirja (lk 37) ja kaardi nr 1 kohaselt on Türisalu-Suurupi-Ninamaa-Muraste-Rannamõisa kaitsealad ja mereäärne koridor määratud piki rannikut kulgevaks roheliseks vööndiks, mis kohati on liitunud mereäärsete kaitsealadega ja toimib nii

koridori kui tuumalana ning on mere ja maa vaheline servakooslus (Hendrikson&Co töö nr 1049/08).

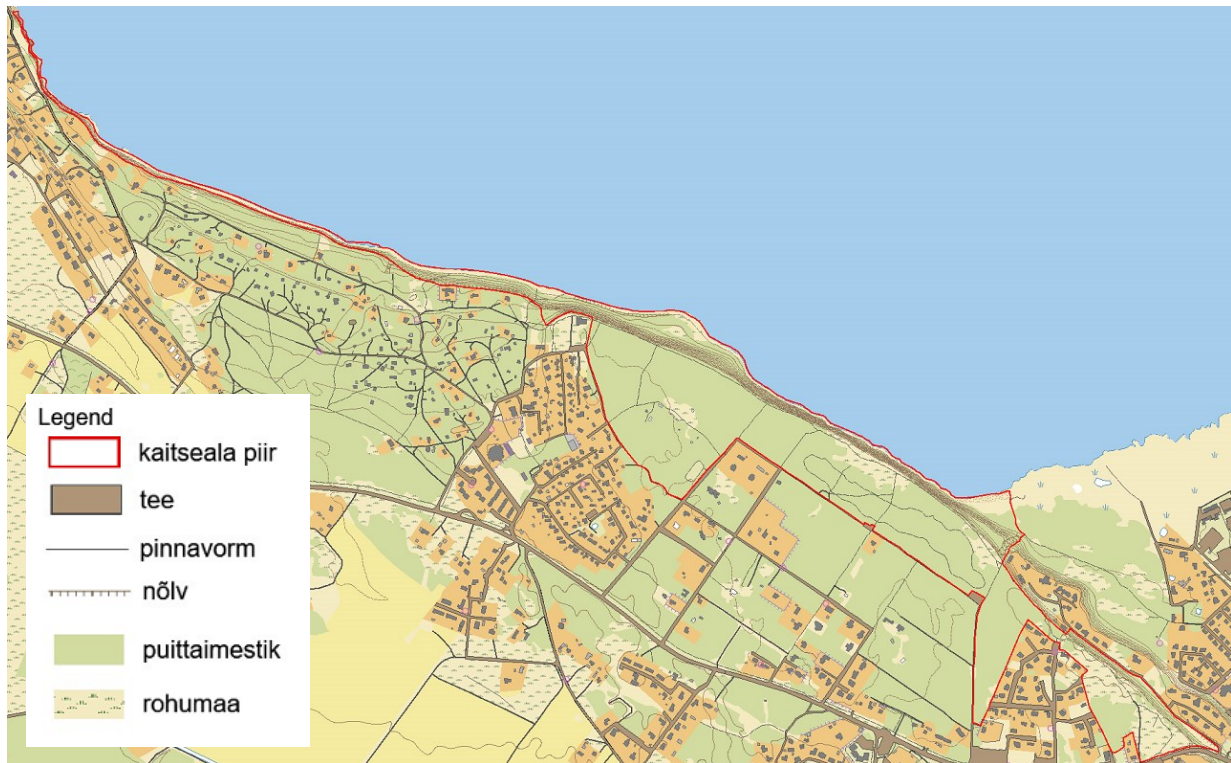
1.2. Maakasutus

Rannamõisa MKA pindala on 66,4 ha, mis jaguneb omandivormi alusel järgmiselt: munitsipaalomand 2,9 ha, riigi omand 54,5 ha, jätkuvalt riigi omand (JRO) 7,5 ha ja eraomand 1,3 ha (joonis 2, maakatastri andmed 2018. a veebruari seisuga).

Joonis 2. Kaitseala maaomandi jaotus. Joonise alus: Eesti põhikaart, Maa-amet 2018.

Kaitseala kõlvikutest kõige suurema osa, 74% moodustab metsamaa, 5% niidud, 3% lubjakivipaljandid, 18% lagealad ja teed (joonis 3).

Joonis 3. Kaitseala kõlvikuline jaotus. Joonise alus: Eesti põhikaart, Maa-amet 2018.

1.3. Huvigrupid

- **Keskkonnaamet (KeA)** – kaitseala valitseja. Keskkonnaameti eesmärk on tagada ala eesmärgiks olevate väärtuste soodne seisund.
- **Keskkonnainspeksioon (KKI)** – keskkonnavalitsuse õigusrikkumiste ennetamine ja avastamine, järelevalve teostamine kaitstavatel loodusobjektidel.
- **Riigimetsa Majandamise Keskus (RMK)** – praktiliste looduskaitsetööde teostaja riigimaadel ja ala külastuse korraldaja kaitseala väärtuste soodsa seisundi säilitamiseks ning tutvustamiseks.
- **Keskkonnaagentuur (KAUR)** – teostab ja korraldab kaitsealal riiklikku seiret.
- **Harku Vallavalitsus (KOV)** – on huvitatud ala loodusväärtuste hoidmisest ja kaitsest ning puhkeväärtuse säilimisest ja kasutamisest.
- **MTÜ Tabasalu Looduspark, MTÜ Studio Viridis Loodusharidus** – tervise- ja õpperadade rajajad ja kasutajad.
- **Külastajad, puhkajad, loodushuvilised** – väärtustavad puhas loodust ja on huvitatud looduskeskkonna säilimisest ja kasutamisest.

1.4. Kaitsekord

Rannamõisa maastikukaitseala kaitsekord on sätestatud Vabariigi Valitsuse 11. novembri 2013. a määrusega nr 156 kinnitatud kaitse-eeskirjaga (lisa 1). Kaitseala maa-ala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks pindalaga 12,7 ha ja piiranguvööndiks pindalaga 53,7 ha (joonis 1).

Kaitse-eeskirjaga kehtestatavad piirangud on sätestatud ulatuses, mis tagavad kaitsealal esinevate liikide, panga ja looduslike elupaikade soodsa seisundi ning on proportsionaalsed.

Vastavalt kehtivale kaitse-eeskirjale on inimestel lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal. Telkimine ja lõkketegemine on kaitsealal lubatud kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud ja tähistatud. Rannamõisa piiranguvööndis on kaitseala valitseja nõusolekul RMK poolt ette valmistatud üks üks lõkkekoht ja kolm puhkekohta katusealuste, pinkide ja grillimiskohtadega. Rohkem puhke- ja lõkkekohti kaitsealale kavas rajada ei ole.

Kaitsealal on lubatud jalgratastega sõitmine teedel ja radadel, mootorsõidukiga sõitmine teedel. Mootorsõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning liinirajatiste hooldustöödel.

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine. Piiranguvööndis on lubatud kuni 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas, kaitseala valitseja nõusolekut on vaja küsida juhul, kui osalejate arv on rohkem kui 50 ja üritus toimub selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas.

Rannamõisa sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on kaitsta ranna- ja metsakooslusi ja kaitsealuste liikide elupaiku ning säilitada maastikuilme. Sihtkaitsevööndis on keelatud majandustegevus, loodusvarade kasutamine ning uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul ehitiste püstitamine kaitseala tarbeks. Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus ning olemasolevate ehitiste hooldustööd.

Rannamõisa piiranguvööndi kaitse-eesmärk on kaitsta metsa- ja poollooduslike kooslusi ja kaitsealuste liikide elupaiku ning säilitada maastikuilme. Piiranguvööndis on lubatud looduskaitsealade koostöös olev majandustegevus ning kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud uute ehitiste püstitamine olemasoleval hoonestusalal.

Piiranguvööndis on keelatud uue maaparandussüsteemi rajamine, veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine, maavara kaevandamine, puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine, uuendusraie, biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine, puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

Piiranguvööndi poollooduslike koosluste esinemisalal on koosluste ilme ja liikide mitmekesisuse tagamiseks vajalik niitmine koos puu- ja põõsarinde harvendamisega kaitseala valitsejaga kooskõlastatud ulatuses.

1.5. Uuritus

1.5.1. Läbiviidud inventuurid ja uuringud

Tallinna Botaanikaaed (O. Abner, S. Janson, M. Raidma) seiras 2005. a alamprogrammi arumetsade taimekooslused raames mh kahte ala Rannamõisa MKA-l: pangametsa (9180*) ja klindipealset laialehist metsa (9020*). Pangamets allub Rannamõisa seirealal vahetult mere mõjule ning huvitav on jälgida, kuidas rusukalde alaosas ja liivakiviastangu servas meri kallast erodeerib ning puud merre vajuvad. Üldine hinnang pangametsa elupaigatüübile on kõrge väärtus (B), alal on esindatud elupaiga tüüpilised liigid ja rinded. Klindi peal kasvavas metsas on esindatud erivanuselised puistud. Kõige vanemad ja ilusamad avatud koosluses kujunenud tammed kasvavad lääneosas ja enamik kunagise pioneerilaagri varemete ümbruses. Rannamõisa klindi servas kasvab rannamõisa tuhkpuu (*Cotoneaster rannensis*), mis on kaitsealuse musta tuhkpuu (*Cotoneaster niger*) üks pisiliikidest, üsna väikesearvuline tüüppopulatsioon. Üldine hinnang elupaigatüübile vanad laialehised metsad on kõrge väärtus (B), alal on esindatud puistu erinevad arengustaadiumid ja tüüpilised liigid.

2011. a-l koostas O. Abner arvamuse Rannamõisa kämpingu ala (u 2,5 ha) looduskaitsealastest väärtustest ja andis soovitusel ala maakasutuseks. Kasvutingimustelt ja puistu liigilisest koosseisust lähtudes vastab segamets elupaigatüübile vanad loodusmetsad (9010*) ja looniit lähtuvalt kasvutingimustest elupaigatüübile alvarid (6280*). Prognoositav on rohukoosluse mitmekesisuse kasv, kui taastada niitmise režiim paar korda aastas.

2014. a teostas L. Klein (OÜ Tirts&Tigu) KeA tellimusel kaitsealal paikneva eraomandis oleva kinnistul (katastritunnus 19801:002:2208) ja seda ümbritseval, jätkuvalt riigiomandis oleva maal loodusväärtuste inventuuri kokku 1,97 ha suurusel alal. Eesmärk oli inventeerida metsaelupaigatüüp, kaitsealused liigid ning anda alale hinnang lähtudes looduskaitsealastest väärtustest. Koondhinnang inventeeritud alale: töö käigus inventeeriti metsaelupaigatüüp 9020* (1,23 ha) ja elupaigatüüp 6530* (0,49 ha) ning 0-elupaik (0,25 ha). Tegemist on väga pikka aega puutumatusena säilinud klindipealse salumetsaga, mille kunagisele (puis)niidule rajatud nõukogudeaegne kämping-pioneerilaager ei ole ala väärtust vähendanud ja selle eelne olukord on kergesti taastatav. Nii laialehise metsa suurte õõnsustega puude rohkus kui ka puisniidu struktuur ja hea ilme annavad alale väga kõrge looduskaitsealase ja loodusharidusliku potentsiaali. Inventuurialal tuleb asuda tegema vajalikke looduskaitsealasi töid: puhastada alale jääv puisniit vanadest vundamentidest ja peatada niidu veel avatud osa võsastumine ning asuda avatud ala regulaarselt niitma. Kindlasti ei tohiks kummagi inventeeritud maaüksuse ulatuses raiuda välja vanu suuri lehtpuid, milles asuvad võimalikud õõnsused on sobivaiks varjupaikadeks nahkhiirtele. Inventuurialal esinevat loodusõpperaja äärde jäävat esinduslikku jumalakäpa

leiukohta (vähemalt 30 õitsvat taime väikesel alal koos) tuleks ettevaatlikult hooldada ja kaitsta loodusrajal liikujate eest.

Niidualupaiku inventeeris FIE Ülle Anderson 2011. a-l, registreeriti 2,7 ha elupaigatüüpi kuivad niidud lubjarikkal mullal.

VEP-e inventeeris 2002. a-l Annika Trull, registreeriti viis vääriselupaikade tunnustele vastavat kõrge loodusväärtusega metsaosa. Vääriselupaikade indikaatorliikideks on suur kühmsamblik (*Acrocordia gemmata*), punakas mõhnsamblik (*Bacidia rubella*), õrn tuhmik (*Anomodon longifolius*), suur tuhmik (*Anomodon viticulosus*), kiiriksamblik (*Opegrapha sp.*), punetav vistarsamblik (*Mycoblastus sanguinarius*), kuuse-nublusamblik (*Lecanactis abietina*).

1.5.2. Riiklik seire

Riikliku seire raames on Rannamõisa MKA-l 1994–1996. ja 2002–2003. aastal läbi viidud ohustatud taimekoosluste (Natura 2000 kooslused) seiret (SJA8087001, SJA8087002). Seire kuulub eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire programmi.

Kaitseala idapoolne osa jääb kahepaiksete ja roomajate seireruutu (SJB2702000).

Eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire raames viidi läbi nahkhiirte seiret kuni 2016. a sügiseni, seejärel seirejaam EELISes ahiveeriti – tegemist on liigi üksikisendite esinemisega, mitte kolooniaga, seetõttu seiret ei jätkata (Meelis Leivits, 2018).

1.5.3. Inventuuride ja uuringute vajadus

Hinnata kaitseala piiri otstarbekust ala loodeosas, kus kallas on u 15 m laiuselt alla varisenud (kameraalne hinnang 2002.–2018. a ortofotode põhjal). Antud asukohas on kaitseala piiritletud u 1500 m pikkuse ja kuni 20 m laiuse maismaa osana. Tellida ekspertiis enne kaitse-eeskirja muutmist 2023. a.

Korraldaja KeA, II prioriteet.

Musta tuhkpuu kasvukohtade pindala, arvukuse ja seisundi kohta ei ole kindlaid andmeid. Täpsustada, piiritleda ja kirjeldada musta tuhkpuu esinemine kaitsealal.

Korraldaja KeA, II prioriteet.

2. VÄÄRTUSED JA KAITSE-EESMÄRGID

2.1. Taimestik

Rannamõisa MKA-l on registreeritud kuus liiki kaitsealuseid taimi, neist viis kuuluvad III ning üks II kaitsekategooriasse (tabel 1). Kaitseala eesmärgiks on jumalakäpa ja musta tuhkpuu kaitse.

Tabel 1. Keskkonnaregistrisse kantud kaitsealused taimed Rannamõisa MKA-l (EELIS, 2018). Kaitse-eesmärgiks olevad liigid on toodud paksus kirjas

liik eesti keeles	liik ladina keeles	kaitsekategooria	LoD lisa	EPN kategooria, 2008
jumalakäpp	<i>Orchis mascula</i>	II	-	ohulähedane
must tuhkpuu	<i>Cotoneaster niger</i>	III	-	puuduliku andmestikuga
balti sõrmkäpp	<i>Dactylorhiza Baltica</i>	III	-	ohuväline
rohekas käoheel	<i>Platanthera chlorantha</i>	III	-	ohuväline
pruunikas pesajuur	<i>Neottia nidus-avis</i>	III	-	ohuväline
aas-karukell	<i>Pulsatilla pratensis</i>	III	-	ohuväline

Eraldi eesmärgid seatakse jumalakäpa ja musta tuhkpuu kaitseks. Teiste kaitsealuste taimeliikide kaitse tagatakse elupaikade ja isendikaitsega. Arvestades piirkonna populaarsust ja suurt külastatavust võib käpalistele ohuks olla taimede noppimine, väljakaevamine ja ka tallamine, samuti ülestuhnimine metssigade poolt.

Ohutegurite vältimiseks on vajalik ürituste kooskõlastamisel tingimusi seada ning piiranguvööndi metsades raietingimuste seadmisel tuleb arvestada kaitsealuste taimede elupaiganõudlustega.

2.1.1. Jumalakäpp

LoA – ei; KE – jah; II kat; EPN – ohulähedane

Jumalakäpp (*Orchis mascula*) on mitmeaastane ühekojaline rohttaim kõrgusega 20 kuni 40 (50) cm. Vars on jäigalt püstine, suhteliselt jäme, alusel kahe valkja kileja tupega, ülaosas violetjas ja veidi kandiline, õied on mõlemasugulised tume-punakaslillad, harva helelillad või valged, peaaegu lõhnatud. Taim paljuneb seemnetega, on lubja- ja valguslembene. Levinud on peaaegu kogu Euroopas, ka Kaukaasias, Väike-Aasias ja Põhja-Aafrikas. Eestis on oma leviala

põhjapiiril, tavalisem on Lääne-Eestis, eriti saartel. Kasvab varjukamates paikades kui teised käpaliste perekonna liigid – hõredamates loometsades, ka tammikutes. Keskkonnaregistris on kanded vaatlustest kaitsealal 2008. a (üksikud isendid) ja 2013. a (150 isendit), kaitsealal on registreeritud 2,7 ha ning 0,1 ha suuruse leiukoha polügoonid. 2014. a kaitseala loodeosas läbi viidud inventuuri käigus fikseeris Lauri Klein juhuvaatlusena 37 õitsvat taime.

2018. a korraldas RMK kaitseala kahel niidualal poolloodusliku koosluse taastamistööd, mille käigus eemaldati niitude servadest võsa 2,4 ha ulatuses. Tööalale jäid ka jumalakäpa kasvukohad. Liigi soodsa seisundi jätkumise nimel tuleb ka edaspidi kasvukohtades võsatõrjet teostada.

Kaitse-eesmärk

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud jumalakäpa kasvukohad vähemalt 2,8 ha suurusel alal ja liigi seisund on soodne.
- Pikaajaline kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud jumalakäpa kasvukohad vähemalt 2,8 ha suurusel alal ja liigi seisund on soodne.

Mõjutegurid ja meetmed

- Kasvukohtade võsastumine

Meede: Võsastumise vältimiseks puu- ja põõsarinde harvendamine.

- Tallamine, noppimine

Meede: Üritustele kooskõlastuse andmisel seatakse tingimusi liigi kasvukohtade kahjustuste vältimiseks.

Meede: Küllastajate teavitamine.

2.1.2. Must tuhkpuu

LoA – ei; KE – jah; III kat; EPN – puuduliku andmestikuga

Must tuhkpuu (*Cotoneaster niger*) on roosõieliste sugukonda kuuluv 0,5–2,5 m kõrgune põõsas. Lehed on munajad või elliptilised, 2–5 cm pikad, pealt tumerohelised, tuhmid, alt viltjad. Õied on roosad, 3–12 kaupa kobarates või pööristes, viljad on mustad ja sinaka vahakirmega. Kasvab laialdaselt Kesk-Euroopast kuni Kaug-Idani. Eestis kasvab must tuhkpuu väikesearvuliselt põhjarannikul Paldiskist Narvani ja saartel. Kasvukohad on paepealsetel kooslustel lubjarikastel niitudel, loometsades, kadastikes. Keskkonnaregistrisse on kantud neli kaitsealal esineva musta tuhkpuu kasvukohta, klindiserval kasvava põõsa juurde on paigaldatud liiki tutvustav tahvel.

Tallinna Botaanikaiaia 2005. a seirearuande järgi kasvab Rannamõisa klindi servas rannamõisa tuhkpuu (*Cotoneaster rannensis*), mis on kaitsealuse musta tuhkpuu üks pisiliikidest, üsna väikesearvuline tüüppopulatsioon (arvukus 100 kuni 200 isendit), kellele suurim oht on võsastumine ja põõsaste hääbumine varjus (foto 1).

Kaitse-eesmärk

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud vähemalt neli musta tuhkpuu leiukohta. Täpsustatud on isendite arvukus ja seisund.

- Pikaajaline kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud vähemalt neli musta tuhkpuid leiukohta.

Mõjutegurid ja meetmed

- Metsaraie, ohtlike puude raie radade hooldamisel.

Meede: Puidu- ja põõsarinde harvendamisega seotud hooldustööd tuleb kooskõlastada kaitseala valitsejaga.

- Ehitustegevus.

Meede: Ehitiste püstitamine on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul olemasoleval hoonestusalal. Kaitseala tarbeks ehitiste püstitamise korral ei tohi kahjustada tuhkpuid kasvukohti.

- Puudub täpne info tuhkpuidu populatsiooni kohta kaitsealal.

Meede: Täpsustada isendite arvukust ja seisundit.

2.2. Samblikud ja samblad

Kaitsealal on inventeeritud A. Trulli poolt 2002. a-l viis vääriselupaikade tunnustele vastavat kõrge loodusväärtusega metsaosa. Vääriselupaik VEPL01858 asub laialehises pangametsas, kus on saare, sanglepa, pärna ja vahtra enamusega elupaigatüüp pankranniku rusukallete ja jäärakute mets. Siin kasvab hariliku vahtra kõrval Kesk-Euroopa päritolu mägivahtraid (*Acer pseudoplatanus*), kes on hästi kohanenud põhjaranniku klindialuste niiskete tingimustega (vaatlused Eesti taimede uue levikuatlase tööversioon, 2018). VEP indikaatorliikideks on suur kühmsamblik (*Acrocordia gemmata*) ja punakas mõhnsamblik (*Bacidia rubella*), mis kasvavad peamiselt vanadel laialehistel puudel; suur tuhmik (*Anomodon viticulosus*) ja õrn tuhmik (*Anomodon longifolius*), mis kasvavad lehtpuude tüvede alumises osas ja lubjakividel, harva ka lubjarikkal maapinnal. EPN – ohuvälised.

Vääriselupaigad VEP154149, VEP154148, VEP154147 ja VEPL00683 on määratud kaitseala vanades laialehistes metsades, mille puurindes valitsevad saar, vaher, tamm, jalakas, esineb ka kuuske ja määndi, alusmetsas harilik sarapuu. Indikaatorliikideks on suur kühmsamblik (*Acrocordia gemmata*), punakas mõhnsamblik (*Bacidia rubella*), kiiriksamblik (*Opegrapha sp.*) – viimase enamik liike kasvavad peamiselt lehtpuudel, eelistades laialehiseid puid, harvem võib kiiriksamblikke leida okaspuudelt, EPN – hindamata. Punetav vistarsamblik (*Mycoblastus sanguinarius*) esineb peamiselt vanemates okas- ja segametsades, kõige sagedamini männil ja kasel, samuti kuusel ning sanglepal, EPN – hindamata. Kuuse-nublusamblik (*Lecanactis abietina*) esineb kõige sagedamini kuusel, kuid on leitud ka teistelt puuliikidelt, sh peamiselt männilt, sanglepalt ja kaselt, EPN – ohuvälise. Ükski nimetatud liikidest ei ole looduskaitse all.

Lisaks on keskkonnaregistris registreeritud III kaitsekategooria hariliku kopsusambliku (*Lobaria pulmonaria*) esinemine.

Samblikutele ja sammaldele on peamiseks ohuteguriks puuliikide osakaalu ja metsade vanuse muutumine, vanade metsade ja suurte puude kadumine ning lageraied. Kõik metsamajanduslikud tööd tuleb kooskõlastada kaitseala valitsejaga, mis tagab tingimused liikide säilimiseks.

Samblikuid ja samblaid ei ole seatud ala kaitse-eesmärgiks, nende kaitse tagatakse läbi elupaigatüübi kaitse.

2.3. Elustik

2.3.1. Nahkhiirlased (*Vespertilionidae*)

Kõik Eestis esinevad nahkhiired on kantud Euroopa Liidu nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) IV lisasse ning tiigilendlane ka II lisasse. Nahkhiireliikide kaitse korraldamiseks on koostatud kaitse tegevuskava (KeA peadirektori 15.03.2017 käskkiri nr 1-1/17/150). Liikide trendihinnangud Eestis on toodud tabelis 2.

Tabel 2. Nahkhiireliikide paiksus, levik, arvukus ja trend Eestis riikliku seire alusel (KAUR 2014)

Liik	paiksus	levik	arvukus	arvukuse trend
Põhja-nahkhiir	paikne	laialt levinud	väga arvukas	mõõdukas kasv ¹ , stabiilne ² , mõõdukas langus ³
Pruun-suurkõrv	paikne	laialt levinud	arvukas	stabiilne ³
Pargi-nahkhiir	rändliik	laialt levinud	arvukas	mõõdukas kasv ¹ , stabiilne ²
Kääbus-nahkhiir	rändliik	paiguti levinud	keskmise arvukusega	
Pügmee-nahkhiir	rändliik	paiguti levinud	vähearvukas	
Veelendlane	paikne	laialt levinud	arvukas	stabiilne ¹ , mõõdukas langus ²
Tõmmulendlane	paikne	paiguti levinud	keskmise arvukusega	mõõdukas kasv ³
Tiigilendlane	paikne	paiguti levinud	keskmise arvukusega	mõõdukas langus ³
Habelendlane	paikne	paiguti levinud	vähearvukas	
Nattereri lendlane	paikne	paiguti levinud	vähearvukas	
Hõbe-nahkhiir	rändliik/paikne	paiguti levinud	vähearvukas	mõõdukas kasv ²
Suurvidevlane	rändliik	paiguti levinud	keskmise arvukusega	

¹Suvine trend joonloenduse andmetel

²Suvine trend punktloenduse andmetel

³Talvituvate nahkhiirte trend

Nahkhiired vajavad elutegevuseks toitumisalasid, suviseid ja talviseid varjepaiku. Kaitse tegevuskava annab põhimõtted nahkhiirlaste elupaigapuistute hooldamiseks ja majandamiseks:

- Säilitada ja suurendada puistu struktuuraalsust (hailude esinemine, eririndelisuus, varieeruv tihedus). Mida mitmekesisema struktuuriga on puistu, seda liigirikkam ja arvukam on sealne nahkhiirekooslus.
- Säilitada ja suurendada puistutes raiete ja hooldustöödega varjepaikade rohkust, säilitades nn elustikupuid ehk suure diameetriga (>30 cm) vanu, õõnsustega, puuseentest nakatunud ja/või lahtise koorega puid ning surnult seisvaid puid ja tüükaid.
- Vältida metsatööde teostamist 1. maist kuni 15. augustini, kui nahkhiired on seotud poegimiskolooniatega ja seetõttu häirimise suhtes tundlikud. Kuna nahkhiired varjuvad puuõõnsustes kogu aktiivsuseperioodi vältel, siis võiks võimalusel vältida metsatööde teostamist nahkhiirte elupaikades aprillist oktoobrini.

Rannamõisa MKA-l on registreeritud kuus liiki nahkhiirlasi: tiigi- (*Myotis dasycneme*) ja veelendlane (*Myotis daubentoni*), põhja- (*Eptesicus nilssonii*) ja pargi-nahkhiir (*Pipistrellus nathusii*), suurvidevlane (*Nyctalus noctula*) ning pruun-suurkõrv (*Plecotus auritus*). Kaitse-eesmärgiks on seatud põhja- ja pargi-nahkhiire ning suurvidevlase kaitse. Kaitseala on nahkhiirtele eelkõige toitumisala, poegimis- või talvituskolooniaid teada ei ole.

2.3.1.1. Põhja-nahkhiir (*Eptesicus nilssonii*)

LoA – ei; KE – jah; II kat; EPN – ohuväline

Põhja-nahkhiir on keskmise suurusega, tiibade siruulatus on 240–280 mm, küünarvarre pikkus 37–44 mm, kehakaal 7–18 g. Selg tumepruun, iseloomuliku kuldkollase läikega. Kõhupool heledam kollakaspruun. Lennunahk, kõrvad ja ninaots mustjaspruunid. Puudutamisel agressiivne, hammustab. Põhja-Euroopas kõige arvukam nahkhiireliik, kelle levila ulatub Norra, Rootsi ja Soome põhjaosadeni välja, kuid liik on haruldane või puudub Lääne-Euroopas, samuti on haruldane Lõuna-Euroopa mägistes piirkondades. Eestis on põhja-nahkhiir domineeriv nahkhiireliik, kus tal on väga soodsad elutingimused nii suvel kui ka talvel.

2.3.1.2. Pargi-nahkhiir (*Pipistrellus nathusii*)

LoA – ei; KE – jah; II kat; EPN – ohuväline

Pargi-nahkhiir on väike või alla keskmise suurusega. Tiibade siruulatus on 230–250 mm, küünarvarre pikkus 32–37 mm, kehakaal 6–15 g. Selg kastanpruun, kõhupool helepruun või kollakaspruun. Lennunahk, kõrvad ja ninaots tumepruunid. Kehakuju ja -värvuse poolest sarnane käabus-nahkhiire ja pügmee- nahkhiirega, kellest on pisut suurem. Pargi-nahkhiir on Euroopasse jääva levilaga rändliik, Vahemere ääres Lõuna-Euroopas laialdaselt levinud, Iberia poolsaarel kohatine. Kirde-Euroopas tavaline. Eestis on loetud arvukaks liigiks, kes on levinud mitmel pool mandriosas, ka Saaremaal ja Hiiumaal, kus on siiski arvukus madal. Eestis on leitud vaid suveperioodil, saabub tavaliselt maikuuks.

2.3.1.3. Suurvidevlane (*Nyctalus noctula*)

LoA – ei; KE – jah; II kat; EPN – ohuväline

Suur nahkhiir, kelle tiibade siruulatus on 320–400 mm, küünarvarre pikkus 48–58 mm, kehakaal 19–40 g. Selg läikiv-punakaspruun, kõhupool helepruun. Lennunahk, kõrvad ja ninaots tumepruunid, kihvad on väga suured. Kõrvakaas e traagus on madal ja tipuosas kaarjalt lai (seenekujuline), nagu teistelgi videvlastel. Levila ulatub üle Euroopa, Uuralite ja Kaukasuseni. Leidub ka Türgis ja Iisraelis, Omaanis, Lääne Turkmenistanis, Lääne Kasahstanis, Usbekistans, Kõrgõstanis, Tadžikistanis, Edela Siberis, Himaalajal, Mianmarist lõunas, Vietnamis ja Lääne Malaisias. Eestis on levinud paiguti mandriosas, leitud ka Saaremaalt ja Abrukalt.

2.3.1.4. Veelendlane (*Myotis daubentoni*)

LoA – ei; KE – ei; II kat; EPN – ohuväline

Keskmise suurusega, kelle tiibade siruulatus on 230–270 mm, küünarvarre pikkus 35–42 mm, kehakaal 7–15 g. Selg hallikaspruun, läikiv, kõhupool helehall või valkjashall. Lennunahk ja kõrvad hallikaspruunid, ninaots roosakaspruun, mitte tume. Välimuse ja kehakuju poolest sarnane tiigilendlasega. Veelendlase levila ulatub Euroopas Portugalist, Iirimaast ja Norrast Põhja-Aasiasse ja Kaug-Itta (Korea ja Jaapan). Kesk-Aasias puudub või on vähese arvukusega. Eestis on laialt levinud mandriosas, elab ka Saaremaal ja Hiiumaal, kohatud on ka väikesaartel.

2.3.1.5. Tiigilendlane (*Myotis dasycneme*)

LoA – ei; KE – ei; II kat; EPN – ohulähedane

Üle keskmise suur, kelle tiibade siruulatus on 280–300 mm, küünarvarre pikkus 43–50 mm, kehakaal 11–20 g. Selg hallikaspruun, läiketa. Kõhupool valkjashall või valkjäs. Lennunahk, kõrvad ja ninaots hallikaspruunid. Välimuse ja kehakuju poolest sarnane veelendlasega, kellest erineb suuremate mõõtmete ja lühema traaguse poolest. Levila Loode-Euroopast (Loode-Prantsusmaa, Lõuna-Skandinaavia), Serbia, Ukraina ja Põhja- Kasahstanini, idas Jenissei jõeni. Mõned leiukohad Hiinas. Eestis on levinud kõikjal mandriosas veekogude-rikastes piirkondades, leitud on ka Saaremaalt.

2.3.1.6. Pruun-suurkõrv (*Plecotus auritus*)

LoA – ei; KE – ei; II kat; EPN – ohuväline

Keskmmise suurusega, kelle tiibade siruulatus on 240–280 mm, küünarvarre pikkus 37–42 mm, kehakaal 5–12 g. Selg pruun või hallikaspruun, läiketa, kõhupool heledam kollakas- või pruunikashall. Lennunahk ja kõrvad hallikaspruunid, ninaots pruunikas, mitte tume. Kõrv ja traagus ülipikad, suhteliselt õhukesed ja heledad ning veidi läbipaistvad. Kõrvalesta siseküljel 22–24 selget ristvolti. Kergesti ära tuntav ülipikkade kõrvade järgi. Levila asub Euroopas 65°N-st lõunapool. Leidub Uuralite lõuna ja lääneosas, Kaukasuse põhjaosas. Lõuna-Euroopas

leidub kõrgematel aladel. Leidub Briti saartel ja Sardiinias. Levik on paigutine Ibeeria poolsaarel, Itaalias ja Balkani poolsaarel. Eestis on levinud kogu mandriosas, lisaks ka Saaremaal, Hiiumaal ja Vormsil.

Kaitse-eesmärk kuuele Rannamõisa MKA-l registreeritud liigile ühiselt

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud liikidele soodsad alad elutegevuseks.
- Pikaajaline kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud liikidele soodsad alad elutegevuseks.

Mõjutegurid ja meetmed

+ Nahkhiireliikide kaitse korraldamiseks on koostatud kaitse tegevuskava.

- Metsaraie piiranguvööndis.

Meede: Tööd tuleb teostada arvestades liigikaitse tegevuskavas toodud tingimustega, raied tuleb kooskõlastada kaitseala valitsejaga.

Otsesed ohutegurid liigile puuduvad, kuid lokaalsel tasandil võivad nahkhiiri ohustada elupaikade killustumine, varjupaikade kadumine ehitiste renoveerimise tulemusel, varjupaigaks sobivate puude kadumine metsamajanduse tõttu, toitumisveekogude reostumine, pestitsiidide kasutamine, hukkumine teedel ning tuuleparkide rajamine rändeteedele. Põhja-eesti klindi näol on tegemist rändekoridoriga, mis juhatavad nahkhiired piki klinti sobivatesse talvituspaikadesse. Rannamõisa MKA on nahkhiirtele peamiselt lennu- ja toitumisalaks, mida kaitstakse muude väärtuste, metsaelupaikade ja klindiastangu kaitse läbi. Kavaga tehakse ettepanek arvata nahkhiired kaitse-eesmärkidest välja.

2.4. Kooslused

Rannamõisa MKA kaitse-eesmärk on loodusdirektiivi elupaigatüüpide merele avatud pankrannad (1230), püsitaimestuga liivarannad (1640), lubjakivipaljandid (8210), koopad (8310), vanad laialehised metsad (9020*), rusukallete ja jäärakute metsad (9180*) ning kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210*) kaitse.

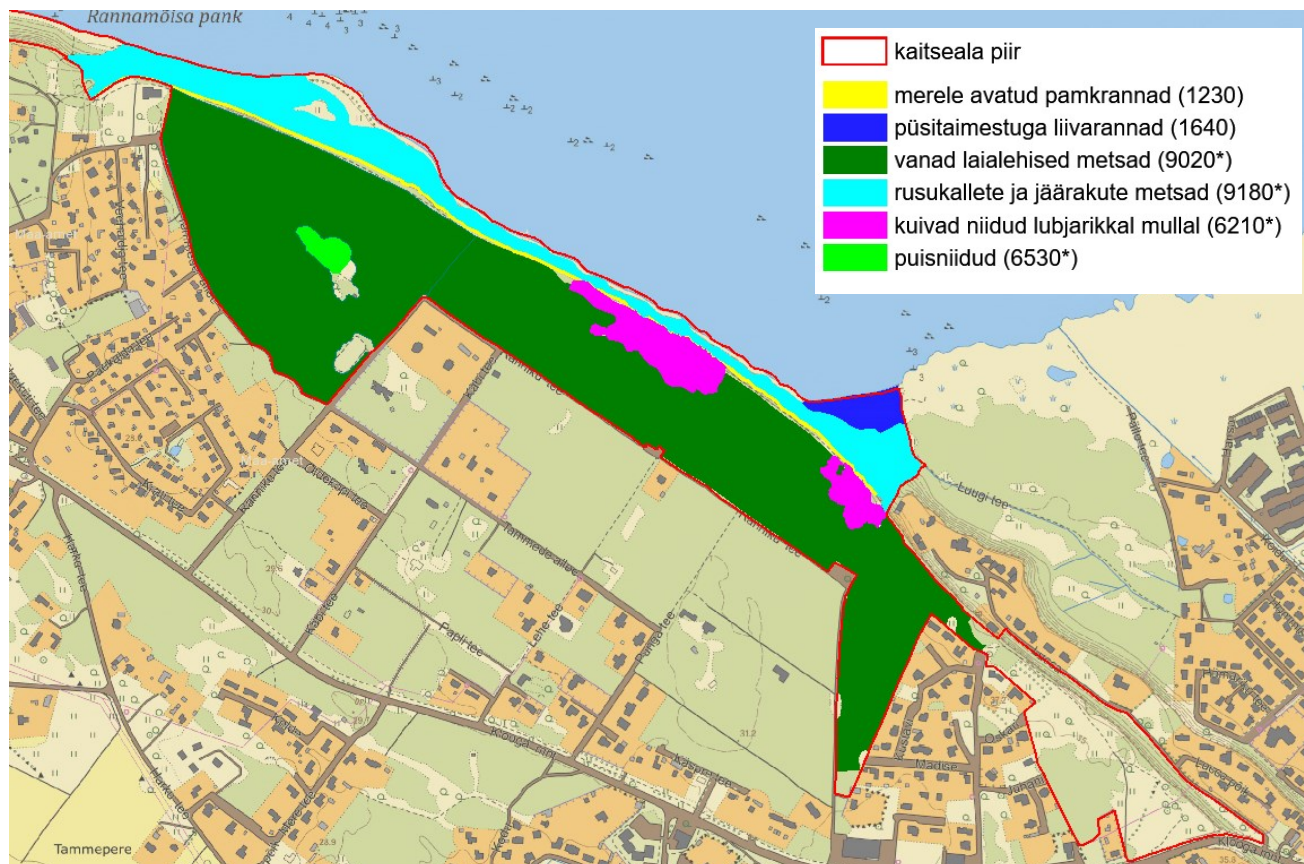
Natura 2000 võrgustikku kuuluva Rannamõisa loodusala kaitse-eesmärgid üldiselt kattuvad maastikukaitseala eesmärkidega, vaid elupaigatüüp kuivad niidud lubjarikkal mullal ei ole loodusala eesmärgiks. 2011. aastal inventeeris FIE Ülle Anderson seda elupaigatüüpi 2,7 hektaril kõrge (B) esinduslikkusega.

Alal on inventeeritud ka puisniidud (6530*) 0,5 ha suurusel alal.

Ülevaate loodusdirektiivide elupaigatüüpidest Rannamõisa MKA-l annavad tabel 3 ja joonis 4.

Tabel 3. Loodusdirektiivi elupaigatüübid Rannamõisa MKA-1

Kood	Elupaigatüüp	LoA eesmärk	MKA eesmärk	Pindala Natura standard-andmebaasis (ha)	Inventeeritud pindala (ha)	Metsaelupaigatüüpide pindala sihtkaitsevööndis (ha)	Esinduslikkus vastavalt Natura standardandmebaasile	Esinduslikkus vastavalt inventuurile	Märkused
1230	Merele avatud pankrannad	jah	jah	1	1,9	-	B	-	Kaasnev elupaigatüüp 8210 (50%)
1640	Püsitaimestuga liivarannad	jah	jah	2,8	0,9	-	A	C	
8210	Lubjakivi-paljandid	jah	jah	7,4	-	-	B	-	Kaasnev elupaigatüüp 1230 (50%)
8310	Koopad	jah	jah	-	-	-	B	-	Mere mõjutusalasse jäävad tühimikud on pidevas muutumises, seetõttu ei ole võimalik koobaste pindala määrata.
9020*	Vanad laialehised metsad	jah	jah	36,8	39,4	-	A	C	Metsad paiknevad piiranguvööndis, kaitsekorra muutmisel 2023. a kaaluda määramist sihtkaitsevööndisse
9180*	Rusukallete ja jäärakute metsad	jah	jah	7,1	7,8	7,8	A	A	Metsad paiknevad sihtkaitsevööndis
6210*	Kuivad niidud lubjarikkal mullal	ei	jah	2,6	2,7	-	B	B	2011. a inventeeritud kaks niitu (Ülle Anderson)
6530*	Puisniidud	ei	ei	-	0,48	-	-	C	2014. a osaline inventuur (L. Klein)

Joonis 4. Loodusdirektiivi elupaigatüübid. Joonise alus: Eesti põhikaart, Maa-amet, 2018.

2.4.1. Pankrannad, paljandid ja koopad

Rannamõisa MKA hõlmab osa Suurupi klindipoolsaart ääristavast klindiastringust, allikalise veerežiimiga klindimetsast selle jalamil ja klindiplateost loometsaga. Rannamõisa pank on Pakri tüüpi astringu tüüpala, mille puhul on tegemist Balti klindi ühe kaunima ning atraktiivsema astringuga. Loode-kagusuunaline Põhja-Eesti klint on Tiskre küla läänepiirist Tilgu küalani väga vahelduv. Tiskre kihistu (11–20 m) koosneb suhteliselt ühetaolisest, hele- kuni kollakashallist jämeterisest kvartsaleuroliidist või pisiterisest kvartslivakivist (Kakumäe kihistik). Kihistu alaosas on rohkesti rohekashalli, glaukoniiti sisaldava savika aleuroliidi vahekihte (Rannamõisa kihistik). Kihistu paksus on minimaalne sellel lasuva Ülgase kihistu levialal. Tiskre liivakivid on oluliseks põhjavett kandvaks kihidiks.

Rannamõisa pank on 30–40 m kõrge mitmeid kilomeetreid pikk klindiastring, mis kulgeb lääne-loodest ida-kagu suunas. Lääne pool asub pank otse veepiiril, kuid idas ulatub pikalt ka sisemaale. Läbilõige varieerub sõltuvalt asukohast. Enamasti paljanduvad karbonaatsed kivimid. Paksema läbilõike piirkonnas paljanduvad kihid Tiskrest kuni Toila kihistuni. Liikudes lääne suunas hakkavad paljanduma valdavalt karbonaatsed kivimid. Pehmemaad kihid näivad selles osas olevat täies mahus mattunud varingu alla, millel võib kõrge taimestik. Poolsaarelt edasi

liikudes algab lahesopp, kus taas paljanduvad liivakivid. Stratotüübi (paljanduvate kihtide tüüpläbilõige) kirjeldus ülevalt alla: ~4 m – lubjakivi; ~2 m – glaukoniitlubjakivi (Toila kihistu); ~0,6 m – glaukoniitliivakivi (Leetse kihistu); ~4 m – argilliit (Türisalu kihistu); ~4 m – liivakivid (Kallavere kihistu); ~9 m liivakivisid, mis on peamiselt rusukalde all (Tiskre kihistu).

2.4.1.1. Merele avatud pankrannad (1230), lubjakivipaljandid (8210)

LoD I; KE – jah; LoA – jah

Elupaigatüüpi merele avatud pankrannad kuuluvad üksnes murrutusjärsakuga pangad merelainete otsese mõju piirkonnas, need pankrannad, mis ei allu lainete murrutusele, kuuluvad elupaigatüüpi lubjakivipaljandid. Murrutusjärsaku kõrgus on Eesti pankrannikuil paarist meetrist kuni mitmekümne meetrini. Pangajärsaku ülemise osa moodustavad sageli mitmesugused jääajajärgsed setted, mille varisemisel järsaku jalamile võivad tekkida ajutised rannavallid. Taimestiku kujunemine sõltub nii pankranna geoloogilisest ehitusest kui ka merele avatusest. Taimkate areneb võondiliselt: lõhe- ja eendikooslustest järsakutel kuni lausalise taimkatteni. Kaitsealal keskkonnaregistrisse kantud elupaigatüüpe merele avatud pankrannad ja lubjakivipaljandid on käsitletud kaasnevate elupaigatüüpidega 50% ulatuses.

Rannamõisa ja Ilmandu (Tilgu) vahel on umbes 1 km laiune klindilaht, mille kohal karbonaatsed kihid puuduvad. Klindi alumine osa moodustab mere ääres kambriumi liivakividest koosneva järsaku, mida meri purustab. Mere tegevuse uurimise seisukohalt on see üks väheseid kohti Eestis, kus võib täpselt määrata mere abrasiooni e murrutuse kiirust paekaldal.

Kaitsealal piirneb pankrannik u 3600 m ulatuses merega, 1200 m piirneb maismaaga. Loodes on kaitseala piiritletud u 1500 m pikkuse ja 6–20 m laiuse maismaa osana, kus mere purustuste tõttu on alla varisenud u 20 m laiune kallas (võrdlus 2002–2017. a ortofotode põhjal), mistõttu tuleb hinnata, kas kaitseala piir antud asukohas on otstarbekas (foto 2). Geoloogiaprofessor Rein Einasto kommenteeris 2009. aastal samalaadseid protsesse Muraste looduskaitsealal: Tegemist on liivakivi ja savikihtide vaheldumisega, mille vahelt pressib pinnasevesi välja ja muudab savikihi libedaks ning ühel päeval sõidab liivakivipinnas mööda libedat savi mürinal merre.

Stratotüübi täpne asukoht on kindlaks määramata, paljanduvus on laiguline (<https://stratotuup.ut.ee/k-rannamõisa-pank>).

Kaitse-eesmärk

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud 3600 m ulatuses pankrannad ja lubjakivipaljandid.
- Pikaajaline kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud 3600 m ulatuses pankrannad ja lubjakivipaljandid.

Mõjutegurid ja meetmed

- Pankranniku varing.

Meede: Tegemist on peamiselt loodusliku protsessiga, mida ei ole võimalik suunata.

- Mere purustuste tõttu on alla varisenud u 15 m laiune kallas (võrdlus 2002–2018. a ortofotode ja paikvaatluse põhjal), mistõttu on antud asukohas kaitseala piir ebamäärane.

Meede: Hinnata, kas kaitseala piir antud asukohas on otstarbekas.

- Stratotüübi (paljanduvate kihtide läbilõige) täpset asukohta ei ole kaitsealal kindlaks määratud.

Meede: Inventeerida ja määrata kindel stratotüüpne läbilõige.

2.4.1.2. Koopad (8310)

LoD I; KE – jah; LoA – jah

Keskkonnaregistrisse on kantud Tilgu koopad ja kivikülv (KLO4001078), millest kaitsealale jäävad koopad. Lainete tegevusel on klindijärsaku alumisse ossa tekkinud kuni 4 m sügavuse ja kuni 3 m kõrgusega murrutuskulpaid neid eraldavate sammastega. Murdlained lõhuvad kulpaid järjest suuremaks, kuni need kokku varisevad ja tekitavad uusi, mistõttu muutub koobaste arv ja suurus. Tugeva abrasiooni tõttu on järsaku jalamil rohkesti ülalt varisenud liivakivipanku. Paekalda ette jääb tasane murrutuslava, millel esineb madalas meres palju rändkive. Tilgu kalda kohal on maastikuliselt huvitav 10–15 suuremast ja hulgast väiksematest rahnudest koosnev kivikangur, nn Hageni kivikülv. Madala veetaseme ajal võib kambriumi liivakividest koosneval murrutuslaval jälgida mitmesuguseid mere tegevuse mikrovorme ja kivimeid läbivaid tektoonilisi lõhesid.

Kaitse-eesmärk

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: Tilgu koopad on pankranniku u 100 meetrisel lõigul säilinud looduslikus seisundis.
- Pikaajaline kaitse-eesmärk: Tilgu koopad on pankranniku u 100 meetrisel lõigul säilinud looduslikus seisundis.

Mõjutegurid ja meetmed

- Murdlainte mõju koobastele ja pankranniku varing.

Meede: Tegemist on peamiselt loodusliku protsessiga, mida ei ole võimalik suunata.

2.4.2. Rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad) (9180*)

LoD I; KE – jah; LoA – jah

Pangamets on vähelevinud elupaigatüüp, mis kasvab paeastangute rusukalletel, peamiselt Põhja- ja Lääne-Eestis, klassifikatsioonis paigutatakse need metsad salumetsade hulka (foto 3). Sesoonselt mõõdukad ja ööpäeva lõikes aeglased temperatuurimuutused ning astangult alt välja immitsev põhjavesi kujundavad stabiilse niiske mikrokliima. See sobib soojalembeste lehtpuude kõrval ka paljudele haruldastele sambla- ja sõnajalaliikidele või kasvusubstraadina paekivi eelistavatele samblikele. Põhjaranniku pangametsad on valdavalt põlismetsad, kuid väga vanu või jämedaid puid leidub võrdlemisi harva. Maalihked ja varingud hukutavad puud enne vanadussurma saabumist. (Palo. A., Eesti metsad, 2016).

2008. a seirearuande järgi on Rannamõisa pangametsas rusukaldel kasvavas puistus hariliku saare ülekaal, kaasliikideks on peamiselt harilikud vahtrad ja harilikud jalakad, läänepoolse osa koosseisus ka mõni harilik mänd ja idaosas sanglepp. Leidub ka Kesk-Euroopa päritolu mägivahtraid (*Acer pseudoplatanus*), mis on meie põhjarannikul hästi kohanenud võõrliik. Puistu täius on ebaühtlane, enamasti 70% ümber, vanus 80 kuni 100 aastat. Alal, kus rusukaldel on toimunud varinguid ja puurindesse on tekkinud häile, võib kohata ala hõlvanud nooremaid valguslembesemaid sookaski. Rusukalde alaosas on sangleppi, kuid kuna liivakiviastang on kitsas, siis on ka sanglepikud väiksepindalised. Alusmetsas on tavalised harilik kuslapuu ja toomingas ning mage sõstar. Rannamõisa pangametsas on sage, kohati massiline kanakoole (*Ranunculus ficaria*). Üsna haruldased peale kanakoolme on kõik muud kevadlilled. Paiguti katab lääneosas rusukalde niiskemates osades suuremaid alasid harilik lepiklill (*Chrysosplenium alternifolium*). Teede servas on suurte kogumikena nii õrna kui ka väikseõielist lemmaltsa (*Impatiens noli-tangere*, *Impatiens parviflora*).

Kaitse-eesmärk

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud 7,8 ha pangametsa A esinduslikkusega.
- Pikaajaline kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud 7,8 ha pangametsa A esinduslikkusega.

Mõjutegurid ja meetmed

- Raietegevus, elupaikade hävimine.

Meede: Pangamets asub sihtkaitsevööndis. Ohtlike puude raie pangalt mererannale viivate treppide juures kooskõlastatakse kaitseala valitsejaga.

2.4.3. Vanad laialehised metsad (9020*)

LoD I; KE – jah; LoA – jah

Vanade laialehiste metsade puurindes valitsevad pärn, tamm, vaher, jalakas või saar. Lopsaka alustaimestikuga laialehised metsad on meil jäänukid aastatuhandete tagusest soojemast ja niiskemast kliimast. Sellistes metsades on rohkesti surnud ja õõnsustega puid, lama- ja kõdupuitu, kus leiavad eluvõimaluse palju eri liike, sealhulgas haruldasi ja ohustatud samblikke, seeni putukaid ja linde. Alusmetsas kasvavad sarapuu, toomingas, harilik kuslapuu, mage sõstar, kohati ka mägivaher. Kaitsealal kasvavad vanad laialehised metsad Rannamõisa klindil piiranguvööndis (foto 4). Metsaregistri kohaselt on metsi inventeeritud 1995., 2015. ja 2017. a-l. Kaitseala edelaosas kasvavad 121-aastased kuused, pärnad, tammed, saared ja vahtrad. Ülejäänud puistu vanus jääb vahemikku 45 kuni 90 aastat, kus esinevad üksikud 150-aastased kuused ja 120-aastased tammed. Populaarse Tallinna ümbruse puhkealana on piiranguvööndi puistud suure külastussurve all, piirkonda on rajatud mitmed loodusõpperajad – nn Aura loodusrada ja Inglise miil koos harjutusvahenditega. A. Kivistik inventeeris 2003. a-l Natura inventeerimise käigus kaitseala kesk- ja kaguosas vanu laialehiseid metsi 21 ha-l D esinduslikkusega. 2015. a-l inventeeris L. Klein kaitseala loodeosas vanu laialehiseid metsi 18,4 ha-l C esinduslikkusega. Vältitöödel 19.09.2018 hindasid Keskkonnaameti töötajad Riina Kotter ja Imbi Mets kaitseala kesk- ja kaguosas 19,8 ha-l vanade laialehiste metsade esinduslikkuseks C. Alal esineb paiguti kuivanud puid (peamiselt saared, mõned kuused) ja puutüükaid, paiguti

vähelagunenud lamapuitu, vähesel määral häilusid, sügavakorbalisi puid (mänd, remmelgas), kohati on alal kunagisest raiest jäänud sammaldunud kannud. Vahehindamise käigus 2023. a-l kaaluda vanade laialehiste metsade määramist sihtkaitsevööndisse.

Kaitse-eesmärk

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud 39,4 ha vanu laialehiseid metsi vähemalt C esinduslikkusega.
- Pikaajaline kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud 39,4 ha vanu laialehiseid metsi vähemalt C esinduslikkusega.

Mõjutegurid ja meetmed

- Raietegevus, elupaikade hävimine.

Meede: Raided kooskõlastatakse kaitseala valitsejaga, peamine raietegevus on ohtlike puude eemaldamine radade äärest.

- Tugev inimõju, külastuskoormus.

Meede: Külastajad on suunatud ettevalmistatud radadele.

- Vanad laialehised metsad paiknevad piiranguvööndis.

Meede: Kaaluda vanade laialehiste metsade määramist sihtkaitsevööndisse.

2.4.4. Poollooduslikud kooslused

2.4.4.1. Kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210*)

LoD I; KE – jah; LoA – ei

Eestis kuuluvad sellesse elupaigatüüpi kultuuristamata pärisaru- ja sürjaniidud, mille säilimiseks on oluline majandamise jätkumine ja väetamisest hoidumine (foto 5). Peamiselt Lääne-Eesti madalikul, aga ka Põhja-Eesti lavamaal levinud kuivad aruniidud on tasase või nõrgalt lainja pinnamoega. Kuivade aruniitude peamised taimekooslused on angerpisti-lubika kooslus (*Seslerio-Filipenduletum*), lubika-mägitarina kooslus (*Carici montanae-Seslerietum*), madala mustjuure-hariliku härghaina kooslus (*Melampyreo-Scorzoneretum*). Elupaigatüüp on oluline käpaliste kasvukoht, keskkonnaregistris on kaitsealal leiduva jumalakäpa kasvukoha polügooni pindala 2,7 ha. 2011. aastal inventeeris FIE Ülle Anderson elupaigatüüpi kahes lahustükis 2,7 ha-l kõrge (B) esinduslikkusega. Niiduala keskele on RMK poolt rajatud lõkkekoht ja paigaldatud kolm katusealust istepinkide ja metallist grillikohaga.

Niidukoosluse hooldusvõtteks on niitmine ning hein tuleb niidult kokku riisuda ja ära viia, vastasel juhul koguneks maapinnale valgust varjutav kulukiht, mis hakkab taimede idanemist pärssima ja soodustama vaid üksikuid liike. Heina maha jätmise toob niidule ka toitained juurde, mis annab eelise vaid üksikutele produktiivsetele liikidele. Hekseldamine hooldusvõttena peaks kaitsealustel niitudel keelatud olema (Aru- ja soostunud niitude hoolduskava, 2012).

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud kuivad niidud lubjarikkal mullal 2,7 ha ulatuses B esinduslikkusega.

- Pikaajaline kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud kuivad niidud lubjarikkal mullal 2,7 ha ulatuses B esinduslikkusega..

Mõjutegurid ja meetmed

- Niitude ja nende servaalade võsastumine.

Meede: Alade niitmine koos niite koristusega, servaaladelt võsa eemaldamine.

- Prahistamine

Meede: Külastajate teavitamine infostenditel.

- Kolme puhkekoha paiknemine niidualal.

Meede: Puhkekohtade hooldamise käigus ei tohi kahjustada niiduala.

2.4.4.2. Puisniidud (6530*)

LoD I; KE – ei; LoA – ei

Kaitsealal esineb puisniite 0,5 ha-l, nende esinduslikkus on C. Vana laialehise metsa keskel veel avatud alal kasvavad tammed, kuused, pärnad, alusmetsas sarapuud, puistu on hea struktuuriga, potentsiaalne loodushariduseks ja niiduhoolduse õppeks (foto 6). Alal on kunagisest pioneerilaagrist jäänud vanad vundamendid, mis tuleks eemaldada ja peatada niidu veel avatud osa võsastumine ning asuda avatud ala regulaarselt niitma. Kindlasti ei tohiks kummagi inventeeritud maaüksuse (19801:002:2208 ja JRO maa) ulatuses raiuda välja vanu suuri lehtpuid, milles asuvad võimalikud õõnsused on sobivaiks varjepaikadeks nahkhiirtele. Tegu on Tallinna lähistel paikneva väga pikka aega puutumatuna säilinud klindipealse salumetsaga, mille kunagisele (puis)niidule rajatud nõukogudeaegne pioneerilaager ei ole ala väärtust vähendanud ja selle eelne olukord on kergesti taastatav. Nii laialehise metsa suurte õõnsustega puude rohkus kui ka puisniidu struktuur ja hea ilme annavad alale väga kõrge looduskaitsealase ja loodusharidusliku potentsiaali.

Samale, kämpingu-pioneerilaagri alale (u 2,5 ha), andis hinnangu Olev Abner 2011. a. Puistu on alal ebahütlase täiuse, liigilise ja vanuselise koosseisuga. Võrdse osakaaluga on puistus harilikud tammed, harilikud haavad ja harilikud saared, väiksema osakaaluga harilikud kuused ja harilikud vahtrad. Puistut on parkümmend aastat tagasi harvendatud ja teostatud on valikraie. Vanemate tammede, rinnasläbimõõduga üle 50 cm vanuseks võib hinnata 110 kuni 140 aastat, palju on ka 60 kuni 100 aasta vanuseid tammesid. Ka vanemate mändide, pärnade, saarte ja vahtrate vanus on üle 100 aasta. Paljud saare isendid on kahjustatud saaresurmast, osa saari on taudi tõttu hääbunud, kuuskede hulgas esineb kuuse-juurepessu koldeid, haabadest on paljud puud nakatunud haavataelikuga, paaril haaval on näha ka haava-tuletaela viljakehi. Alusmets on üsna tihe hariliku sarapuu ja pihlakaga, põõsarindes harilik kuslapuu, mage sõstar, kohati näsiniin, hajusalt rannamõisa tuhkpuu.

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud puisniite 0,5 ha C esinduslikkusega, ala on taastatud ja hooldatud.
- Pikaajaline kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud puisniite 0,5 ha C esinduslikkusega, ala on hooldatud ja heas seisundis.

Mõjutegurid ja meetmed

- Puisniidu võsastumine.

Meede: Ala taastamine ja niitmine koos niite koristusega.

- Ehitustegevus, mille tulemusna väheneb väärtuslike koosluste pindala.

Meede: Kaitseala valitseja saab seada tingimusi uute ehitiste püstitamisel.

2.4.5. Püsitaimestuga liivarannad (1640)

LoD I; KE – jah; LoA – jah

Püsitaimestuga liivarannad on Eestis laialdase levikuga rannikuelupaik. Neid esineb peaaegu kõikjal, kus leidub aktiivsete rannaprotsessidega liivarandu, selle elupaiga määramise piirid on väga laiad. Oluline on vaid see, et tihedama või hõredama taimkatte vahelt oleks näha kamardumata liiva. Settes domineerivad erineva jämedusega liivad ja kruusad, harva esinevad üksikud veerised. Esinduslikus elupaigas domineerivad merihurmur (*Honkenya peploides*. (L.) Ehrh.), liiv-vareskaer (*Leymus arenarius*), rand-ogamalts (*Salsola kali* L.), III kaitsekategooria rand-seahernes (*Lathyrus maritimus*) jt. Hõredalt taimestunud liivarannad on tallamisohus, sest asuvad enamasti intensiivselt kasutatavatel rekreatsioonialadel. Püsitaimestuga liivarannad paiknevad Kakumäe lahe äärsel supelrannal (foto 7). Supelranda pääseb klindinõlvale rajatud trepist ja ka Luugi teed mööda kulgevalt terviserajalt, randa on paigutatud mõned pinged, riietuskabiin, tahvlike piktogrammidega ja piiritlemata koht võrkpalli mängimiseks.

Natura standardandmebaasis on elupaiga pindala 2,8 ha esinduslikkusega A. Reimo Rivis Tallinna Ülikoolist määras 2017. a-l supelranna alal püsitaimestuga liivarannad esinduslikkusega D (väga suure inimõjuga tihedalt taimestunud liivarand).

Riina Kotter ja Imbi Mets Keskkonnaametist teostasid 9.09.2018. a välitöid, mille käigus määrati rannaalal 0,9 ha püsitaimestuga liivarannad esinduslikkusega C. Rannaala idaosa on praktiliselt kinni kasvanud, taimestikus esinevad kesakann, ohtralt paiselehte, liiv-merisinepit, harilik puju. Veepiiril kasvab pilliroog ja hundinui adruvallides. Hundinui kasvab toitainerikkas pinnases (filtreerib ka põlluväetistega saastatud vett), võimalik, et Tabasalu alevikust Luugi tee piirkonnast jõuab mööda kraavi kanalisatsioonivesi randa.

Kaitse-eesmärk

- Kaitsekorraldusperioodi kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud 0,9 ha püsitaimestuga liivarandu C-esinduslikkusega.
- Pikaajaline kaitse-eesmärk: kaitsealal on säilinud 0,9 ha püsitaimestuga liivarandu C-esinduslikkusega.

Mõjutegurid ja meetmed

- Tallamine, ülekasutamine, prahistamine.

Meede: Kohaliku omavalitsuse poolt on supelranda paigaldatud infotahvel piktogrammidega. Rannaala hooldamise käigus tuleb säilitada ala looduslikkus.

Meede: Oluline on säilitada elupaigatüüpi, külastuskoormuse tõttu ei ole võimalik seisundit parandada.

3. KÜLASTUSKORRALDUS

Rannamõisa maastikukaitsealal on suur loodushariduslik ja rekreatiivne väärtus vaheldusrikka ja kauni maastiku tõttu. Kaitsealal on ettevalmistatud rajad, mida saavad kasutada nii tervisesportlased, lapsevankriga jalutajad kui ka inimesed ratastoolis, pangalt avanevad kaunid vaated Kakumäe lahele ja Tallinna panoraamile. Pealinna ümbruse puhkealana on Rannamõisa populaarne koht, mida on kasutatud pikka aega. Rannamõisat tuntakse puhkekohana alates 18. sajandist, kui Tiskresse panga jalamile rajati Lucca suvitusmõis. 19. sajandil ehitati esimesed suvilad mõisalähedasse litemännikusse. Suvilate ehitamine hoogustus eelmise sajandi keskel. 2006. a-l rajati alale 3,5 km pikkune Aura loodusõpperada, mille väljatöötamisel kasutati 1999. a koostatud Tabasalu looduspargi botaanilise inventeerimise uurimistööd ja sellele lisatud esialgseid õpperaja punktide ettepanekuid (Ülle Püttsepp jt.). Kahe kilomeetri pikkust nn Inglise miili ehitamist toetas 2000. a-l Inglise Suursaatkond. Kaitseala keskossa on RMK poolt rajatud lõkkekoht ja ehitatud puhkerajatised ning kaitseala idaosa panga ette jäävat rannaala kasutatakse supluskohana. Alates 2009. a hakkas loodusraja ja Inglise miili hooldust korraldama RMK (koostöö MTÜ Tabasalu looduspargiga toimus kuni 2016. a). RMK poolt täiendati rada kolme lõkkekohaga ning 2011. a rajati Inglise Miilile rekreatiivse eesmärgiga spordirajatised. Loodusraja nimesks sai Tabasalu loodusõpperada. RMK annab 2019. a maarendilepinguga Harku Vallavalitsuse kasutusse loodusõpperaja aluse maa, Inglise miiliga seotud sportimisrajatised ning maastikukaitseala ja Ranniku tee nurgal oleva parkla. RMK poolt rajatud ülejäänud külastustaristu (infostendid ja viidad, välja arvatud terviserajaga seotud infostendid ja viidad, lõkke- ja puhkekohad jm) eest jääb vastutama RMK senises korras.

Visioon ja eesmärk

Visioon: Kaitseala väärtused on säilinud soodsas seisundis Külastuskoormus ei kahjusta ala kaitseväärtusi ning külastajad on teadlikud alal kehtivatest piirangutest ja järgivad neid. Kaunis loodusmaastik, vaated ja hooldatud külastusobjektid pakuvad puhke- ja sportimisvõimalusi ning võimaldavad tutvuda maastikuliste- ja loodusväärtustega.

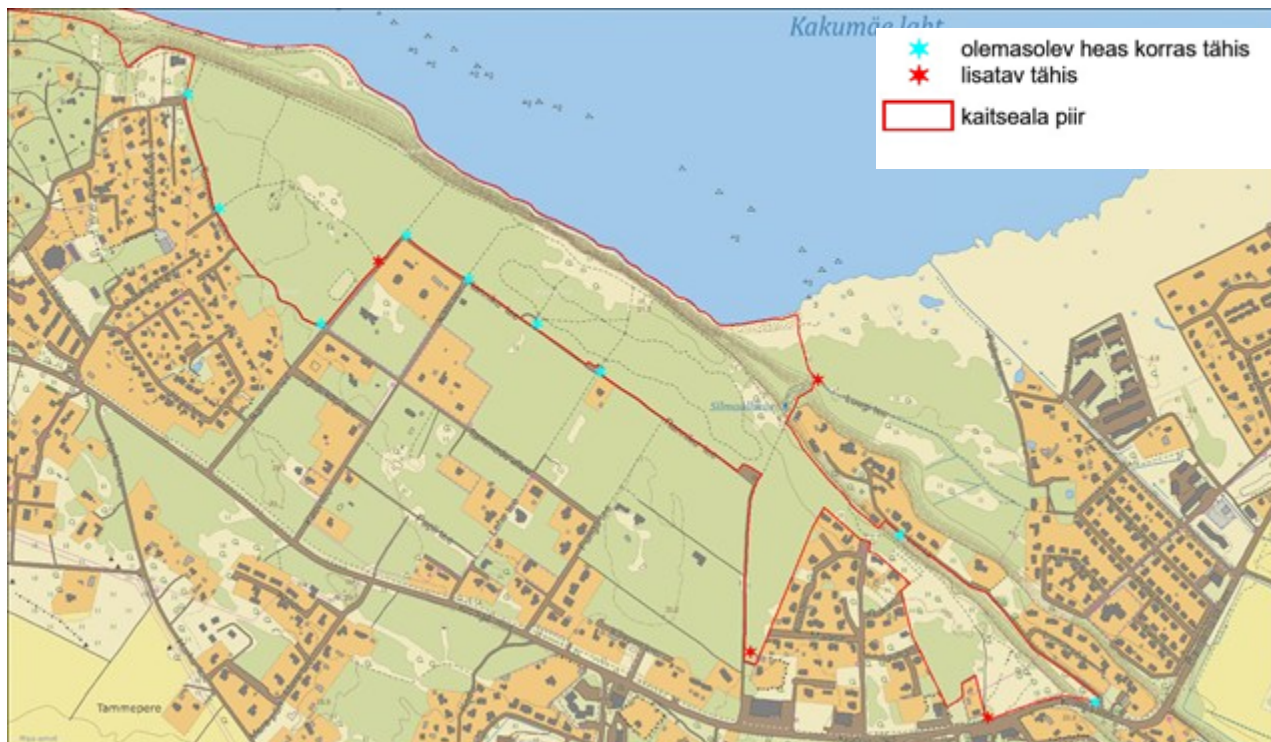
Eesmärk: Kaitseala on tähistatud, külastustaristu (infotahvlid, stendid, trepid, puhkekohad jms) on heas korras. Külastajate liikumine suunatakse selleks ettevalmistatud objektidele, puuduvad külastuse tagajärjel tekkinud olulised kahjud kaitsealustele liikidele, kooslustele ja pinnasele.

3.1. Olemasolev külastustaristu

3.1.1. Tähised

Kaitseala piirile on paigaldatud 11 piiritähist, millest osa on soditud ja tuleb välja vahetada ning üks piiritähis tuleb ümber tõsta teele ligemale. Kaitseala idaosa piirile tuleb juurde paigaldada kaks tähist. Lõunapiirile on kinnitatud kolm autode sissesõitu keelavat märki ning takistuseks paigaldatud suuri maakive. Tähised on kujutatud joonisel 5.

Meede: Kaitseala tähistamine, tähiste hooldamine.

Joonis 5. Rannamõisa MKA tähised. Joonise alus: Eesti põhikaart, Maa-amet, 2018.

3.1.2. Parkla, loodusrajad, infostendid, puhkekohad

Kaitsealaga piirneva Ranniku tee ääres on parkla, mille juurde on ehitatud puidust värav ning selle kõrval suur infotahvel Aura Loodusrada, selle tahvli väiksemad koopiad, kokku kuus, on kõikide ligipääsuteede juures. Infotahvliel on kaitseala kaart, kuhu on märgitud puhkekoht, infotahvlid, matkaradade skeem, treppide asukohad, supluskoht. Antakse lühike ülevaade kaitsealast ja õpperaja kasutuskorrast, info on eesti-, inglise- ja venekeelne.

3,5 km pikkune Aura loodusrada rajati MTÜ Tabasalu Looduspargi poolt Eestimaa Looduse Fondi, Harku Vallavalitsuse ja AS A. Le Cog abiga. Loodusrajale on paigaldatud 13 suurt teemastendi, millel tutvustatakse looduslike ja poollooduslike koosluste mitmekesisust, puude eluringi, linnuliike ja rännet, imetajaid, samblaid ja samblikke (foto 8). Väiksemaid stende on 17, mis tutvustavad erinevaid puuliike nagu sanglepp, toomingas, must tuhkpuu jt. Osa stende on soditud ja tuleb ringi vahetada. RMK-l on plaanis uuendada Tabasalu loodusõpperaja infotahvlid ja kujundada need vastavalt RMK juhendile infotahvlite kujundamiseks muutmata seejuures infotahvlite sisu, välja arvatud raja alguse infotahvel.

Kahe kilomeetri pikkusele Inglise Miilile on paigaldatud sportimiseks 11 erinevat harjutusvahendit. Inglise Miili ja sportimise eesmärgil kasutatavate pargiteede uuendamine kooremultsiga toimub iga nelja aasta tagant.

Klindist alla mererannale viivad kaks treppi – osaliselt paekivi astmetega trepp metallist piiretega ning metallist astmetega ja puitpiiretega ehitatud trepp (foto 9). Trepid renoveeriti 2011. a Leader maaelumeetme rahastusega. Trepid on vaja sinna langenud lehtedest sügisel puhastada. Läänepoolse trepi ees rannal on vana ümberkukkunud stendi alus.

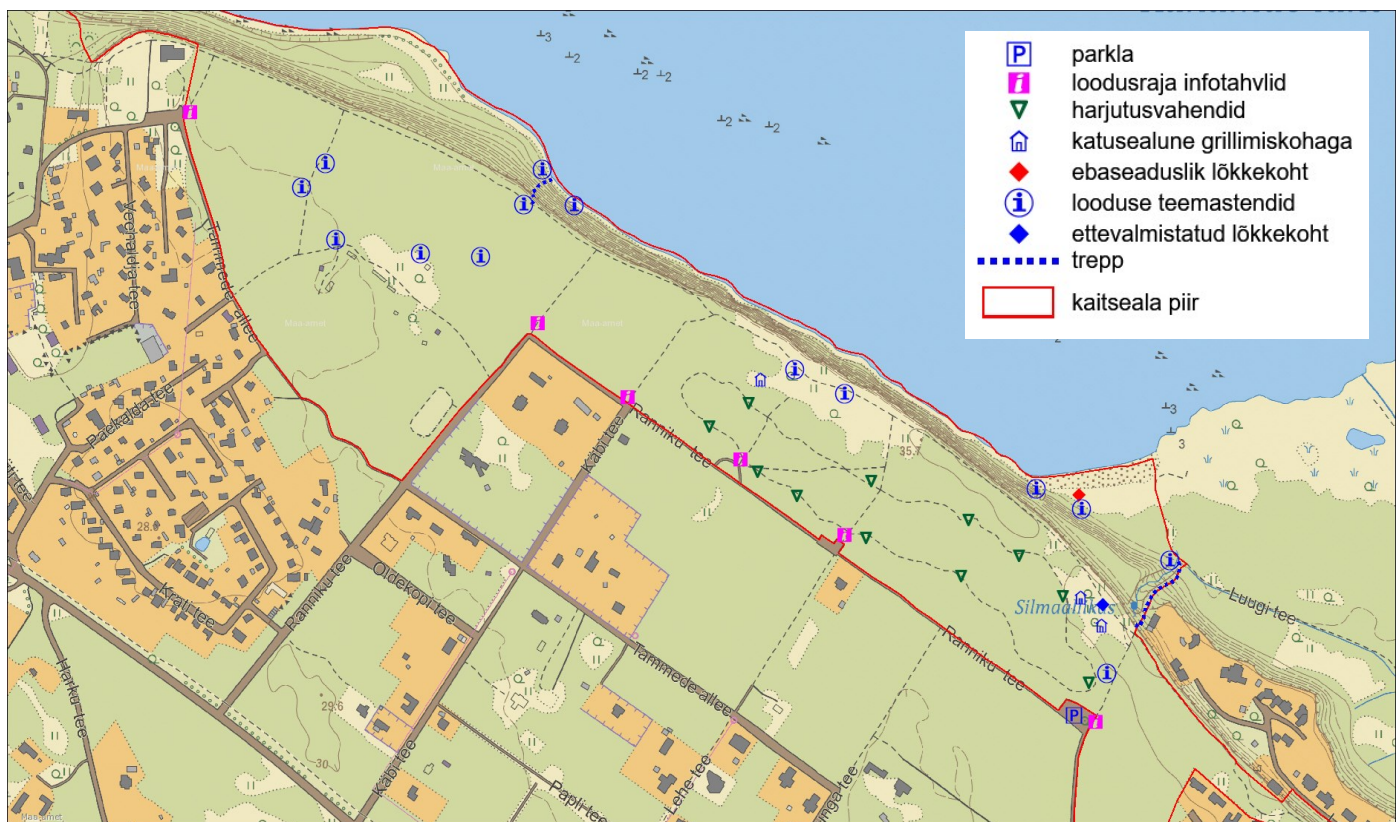
Kaitseala keskosas niidualal on RMK poolt ettevalmistatud üks lõkkekoht, kolm katusealust laudade, pinkide ning metallist grillimiskohaga ja puhkekohad, mille hooldustööde käigus ei tohi niidukooslusi kahjustada. Kaitsealal puuduvad prügikastid ning kavas ei ole neid ka sinna paigaldada, erandiks on Harku Vallavalitsuse poolt supelranda paigaldatud prügikast.

Kaitseala idaosa panga ette jäävat rannaala kasutatakse supelkohana. Rannas on keelavate piktogrammidega väike tahvel, kaks pinki ja riietuskabiin, panga läheduses on ebaseaduslik lõkkekoht, mis tuleb likvideerida. Olemasolev külastustaristu on kujutatud joonisel 6.

Meede: Olemasoleva külastustaristu uuendamine ja hooldamine.

Meede: Suunata rannikul kulgeva raja mõned külastajate jaoks ohtlikud lõigud klindist eemale.

Meede: Supelranna hooajaline korrastus, ebaseadusliku lõkkekoha likvideerimine ranna-alalt.

Joonis 6. Rannamõisa MKA külastustaristu. Joonise alus: Eesti põhikaart, Maa-amet, 2018.

4. KAVANDATAVAD KAITSEKORRALDUSLIKUD TEGEVUSED JA EELARVE

4.1. Tegevuste kirjeldus

4.1.1. Riiklik seire

Riikliku seire raames tehakse Rannamõisa MKA-l ohustatud taimekoosluste (Natura 2000 kooslused) seiret, mis kuulub eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire programmi. Seire teostamist jätkatakse vastavalt riiklikule seireprogrammile.

Kaitseala idapoolne osa jääb kahepaiksete ja roomajate seireruutu (SJB2702000). Seire teostamist jätkatakse vastavalt riiklikule seireprogrammile.

Riiklik seire kuulub I prioriteeti, korraldajaks on Keskkonnaagentuur (KAUR). Tegevus toimub riikliku seirekava alusel.

Kaitsealale jäävad kaks poolloodusliku koosluse ala – kuivad niidud lubjarikkal mullal, mis vajavad hooldamist, niitmist 2,7 ha ulatuses. Niitudel kasvab puudegruppe, üksikuid puid ja põõsaid – pihlakad, sarapuud, saared, kased, niitude servaalad on võsastumas ja vajavad puhastamist.

Raiete puhul arvestada töödeks sügis-talviset perioodi, et linde võimalikult vähe häirida. Puud ja põõsad tuleb lõigata võimalikult maapinna lähedalt, et ei jääks tüükaid. Alal kasvavate väärtuslike vanemate puude alt tuleb noored puud ja võsa eemaldada. Hooldustööde käigus tekkivad raidmed, põõsad ja muu materjal tuleb alalt kokku koguda ja ära viia.

Niidualupaikade hooldamine on oluline ka jumalakäpa kasvukohtade soodsa seisundi säilitamiseks.

Kaitsealal olev 0,5 ha suurune puisniidu alal on vajalik peatada niidu veel avatud osa võsastumine ning asuda avatud ala regulaarselt niitma. Käesoleval ajal on tegemist jätkuvalt riigi omandis oleva maaga, kuhu loodushoiu tööde lepingut sõlmida ei ole võimalik. Maa omandisse vormistamise järgselt planeerida puisniidule hooldustööd.

Tegemist on II prioriteedi töödega, mida korraldab RMK.

4.1.3. Taristu

4.1.3.1. Tähiste paigaldamine

Kaitseala piirile on paigaldatud 11 tähist, millel on tammelehe kujutis ja kiri „Rannamõisa maastikukaitseala”. Tähis Ranniku tee ääres Keila metskond 9 katastriüksusel on soditud ja vajab väljavahetamist. Teine tähis Ranniku tee ääres on liiga metsa sees ja tuleb ümber tõsta tee äärde, tähis on soditud ja vajab ka väljavahetamist. Kaitseala lõunaosas Klooga mnt ääres ja kirdeosas

Luugi tee ääres kaks piiritähist puuduvad ja on vaja paigaldada. Olemasolevate ja paigaldatavate tähiste asukohad on toodud joonisel 5. Tähistatud on ka Ranniku tee äärde rajatud parkla. Pärast paigaldamist peab tähiste seisukorda regulaarselt kontrollima ning vajadusel asendama kulunud, lõhutud või amortiseerunud tähised uutega.

Tegemist on II prioriteedi töödega, mida korraldab RMK.

4.1.3.2. Puhkekohad, trepid

Kaitseala keskosas niidualal on RMK poolt ettevalmistatud lõkkekoht ja kolm puhkekohta katusealuse, laudade, pinkide ning metallist grillrestidega, mis vajavad korralist hooldust.

Läbi pangametsa viivad klindist alla mererannale kaks treppi, millele langeb sügisel ohtralt lehti, mis kuhjudes ning märjaks saades muutuvad libedaks. Vajalik on trepid sügisel sinna langenud lehtedest puhastada.

Supelrannas panga läheduses Keila metskond 9 maaüksusel (19801:002:0198) on ebaseaduslik lõkkekoht, mis tuleb likvideerida.

Tegemist on II prioriteedi töödega, mida korraldab RMK.

4.1.3.3. Loodusrajad

Kaitsealal on 3,5 km pikkune Tabasalu loodusõpperada ja 2 km pikkune Inglise Miil sinna paigaldatud 11 erineva harjutusvahendiga. Läbi klindipealse metsa kulgevad rajad on umbes ühe meetri laiuselt mõlemalt poolt niidetud. Radasid hooldatakse koorepuruga multšimise teel iga nelja aasta tagant. Rannikul kulgeva raja mõned lõigud on küllastajate jaoks ohtlikud ja suunatakse klindist eemale.

Tegemist on II prioriteedi töödega, mida korraldavad RMK ja Harku Vallavalitsus vastavalt maarendilepingule.

4.1.3.4. Infostendid

Loodusrajale paigaldatud 13 suurest teemastendist ja 17 väiksemast stendist osa on soditud (foto 10). Suurte stendide puitraamid on kulunud ja hakanud maapinnalt pehkima, väikeste stendide metallraamistus on hakanud roostetama. Loodusraja hooldamise ja heakorra tagamise eest vastutab RMK, kellel on plaanis uuendada Tabasalu loodusõpperaja infotahvlid ja kujundada need vastavalt RMK juhendile infotahvlite kujundamiseks muutmata seejuures infotahvlite sisu, välja arvatud raja alguse infotahvel.

Värava kõrval on suur infotahvel ja selle tahvli väiksemad koopiad, kokku kuus, on kõikide ligipääsuteede juures.

Tegemist on II prioriteedi töödega, mida korraldab RMK.

Kaitseala idaosa panga ette jäävat rannaala kasutatakse supluskohana. Rannas on keelavate piktogrammidega väike tahvel, kaks pinki ja riietuskabiin. Supelranna heakord, prahi koristamine ja muud hooldustööd on korraldatud Harku Vallavalitsuse poolt.

Tegemist on II prioriteedi töödega, mida korraldab kohalik omavalitsus.

4.1.5. Eeskirjad, kavad

4.1.5.1. Kaitsekorralduskava vahehindamine ja uuendamine

Kaitsekorralduskava eesmärgid on seatud kümneks aastaks. 2023. aastal tuleb hinnata esimese perioodi tulemuslikkust ja vajadusel kaitsekorralduskava uuendada. Samal ajal tuleb hinnata kaitseala loodeosa piiri otstarbekust varisenud kalda tõttu (tellida ekspertiis) ja üle vaadata kaitseala kaitse-eeskiri nahkhiirte kaitse-eesmärkide osas. Samal ajal kaaluda ka vanade laialehiste metsade määramist piiranguvööndist sihtkaitsevööndisse.

Kaitsekorraldusperioodi lõpus viiakse läbi kaitse tulemuslikkuse hindamine ning koostatakse uus kaitsekorralduskava järgneviks kümneks aastaks.

Tegemist on I prioriteedi tööga, mida korraldab KeA. Tegevus on planeeritud 2023. ja 2028. aastasse.

4.2. Eelarve

Eelarve tabelisse (tabel 4) on koondatud eelnevate analüüsidenä esitatud tööd, mis on täitmiseks käesoleva kaitsekorralduskavaga ettenähtud perioodi jooksul. X – tegemist on iga-aastase tööga või sellise tegevusega, mille korral pole täpselt teada, mis aastal seda tehakse.

Tabelis on tegevused jaotatud vastavalt tegevuse olulisusele järgmistesse prioriteetsusklassidesse:

- 1) esimene prioriteet – hädavajalik tegevus, milleta kaitse-eesmärkide täitmine planeeritavas ajavahemikus on võimatu, see on väärtuste säilimisele ja toimiva ohuteguri kõrvaldamisele suunatud tegevus; kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamiseks vajalik tegevus;
- 2) teine prioriteet – vajalik tegevus, mis on suunatud väärtuste taastamisele, eksponeerimisele ja potentsiaalsete ohutegurite kõrvaldamisele;
- 3) kolmas prioriteet – soovituslik tegevus ehk tegevus, mis aitab kaudselt kaasa väärtuste säilimisele ja taastamisele ning ohutegurite kõrvaldamisele.

Tabel 4. Tegevuskava ja eelarve

Jrk	Tegevuse nimetus	Tegevuse tüüp	Korraldaja	Priori- teet	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	Kokku
Sadaes eurodes															
Inventuurid, seired, uuringud															
4.1.1	Ohustatud taimekoosluste (Natura 2000 kooslused) seire	Riiklik seire	KAUR	I	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
4.1.1	Kahepaiksete ja roomajate seire	Riiklik seire	KAUR	I	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
1.5.3	Kaitseala piiri otstarbekuse hindamine	Ekspertarvamus	KeA	II				40							40
1.5.3	Musta tuhkpuu kasvukohtade täpsustamine	Inventuur	KeA	II		X									X

Hooldus, taastamine ja ohjamine																
4.1.2	Niiduelupaikade hooldamine 2,7 ha	Koosluse hooldustöö	RMK	II	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	
4.1.2	Niitude servaalade võsast puhastamine	Koosluse taastamistöö	RMK	II	2			2			2			2	8	
Taristu, tehnika ja loomad																
4.1.3.2	3 puhkekohta, lõkkekoht, 2 treppi	Puhkekohtade hooldamine	RMK	II	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
4.1.3.3	Loodusradade (5,5 km) hooldus, multšimine, 11 harjutusvahendi hooldus, ohtliku rajalõigu klindist eemale suunamine	Radade hooldamine	RMK/KOV	II	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
4.1.3.4	Tabasalu loodusõpperaja infotahvliite uuendamine (13 suurt, 17 väikest, 6 loodusraja stendi) väljavahetamine, hooldamine	Külastustaristu rekonstrueerimine	RMK	II	90	X	X	X	X	X	X	X	X	X	90	
4.1.3.5	Supelrand	Supelranna heskorra tagamine	KOV	II	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
4.1.3.1	11 olemasoleva piiritähise hooldamine, 2 uue piiritähise paigaldamine ja hooldus	Kaitsealuste objektide tähistamine	RMK	II	2	X	X	X	X	X	X	X	X	X	2	
Kavad, eeskirjad																
4.1.5.1	Kaitsekorralduskava vahehindamine	Tegevuskava	KeA	I					X						X	
4.1.5.1	Tulemuslikkuse täitmise analüüs, uue kava koostamine	Tegevuskava	KeA	I										X	X	
					Kokku	102	8	8	50	8	8	10	8	8	10	220

5. KAITSEKORRALDUSE TULEMUSLIKKUSE HINDAMINE

Kaitsekorralduskava tulemuslikkuse hindamise aluseks on seire ja paikvaatlused ning kaitsekorralduslike tööde käigus kogutud andmed. Tulemuslikkuse hindamiseks dokumenteeritakse kaitsealal tehtavad tööd ja tegevused. Kaitsekorraldusperioodi keskel ja lõpus koostatakse kaitsekorralduse tulemuslikkuse analüüs. Käesoleva kaitsekorralduskava tulemuslikkuse vaahhindamine tehakse 2022. aastal ja kava täitmise analüüs 2027. aastal.

Kaitsekorralduskava täitmise analüüs on ühtlasi ka aruanne selle täitmise efektiivsuse osas. Kaitse-eesmärgiks oleva jumalakäpa ja musta tuhkpõõsise seisundit hinnatakse kasvukoha pindala ja populatsiooni seisund järgi. Kaitsekorraldus loetakse edukaks, kui kaitsealal on jumalakäpa kasvukohad vähemalt 2,8 ha suurusel alal ja säilinud on vähemalt neli musta tuhkpõõsise leiu kohta soodsas seisundis. Kaitsekorraldus on olnud tulemuslik, kui kaitse-eesmärgiks oleva panga- ja laialehise metsa pindala ning niidualad on säilinud. Kaitsekorraldus loetakse edukaks, kui on saavutatud tabelis 5 seatud eesmärgid. Koosluste olemasolu ja seisundit hinnatakse paikvaatluse teel.

Kaitsekorraldust loetakse edukaks, kui registreeritud ja teadaolevate kaitstavate liikide ja leiu kohtade arv on püsitud vähemalt samal tasemel ning sobivate elupaikade pindala ei ole vähenenud. Kaitsekorraldusperiood on olnud edukas, kui on rakendatud ja teostatud kaitsekorralduskavas planeeritud kaitsekorralduslikud tegevused ning viidud läbi riiklik seire.

Kõikide valdkondade tulemuslikkuse hindamise kriteeriumid ning nende arvulised väärtused on esitatud tabelis 5. Tabelis on esitatud vastavate kaitseväärtuse kohta ülevaatlikult kaitsetegevuse tulemuslikkuse hindamiseks vajalikud kriteeriumid ning nende lähte- ja sihtväärtused.

Tabel 5. Kaitsekorralduse tulemuslikkuse hindamine

Jrk	Väärtus	Indikaator	Kriteerium	Tulemus	Selgitus
2.1.1	Jumalakäpp	Kasvukoha pindala, populatsiooni seisund	Jumalakäpa kasvukohad on säilinud vähemalt 2,8 ha suurusel alal ja liigi seisund on soodne.	Jumalakäpa kasvukohad on säilinud vähemalt 2,8 ha suurusel alal ja liigi seisund on soodne.	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemuslikkuse hindamise raames. Kaitsekorraldust loetakse edukaks, kui sobivate kasvukohtade pindala on säilinud või suurenenud võrreldes viimati registreeritud andmetega.

2.1.2	Must tuhkpuu	Populatsiooni seisund	Kaitsealal on säilinud vähemalt neli musta tuhkpuu leiukohta.	Kaitsealal on säilinud vähemalt neli musta tuhkpuu leiukohta.	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemlikkuse hindamise raames. Kaitsekorraldust loetakse edukaks, kui sobivate kasvukohad on säilinud või suurenenud võrreldes viimati registreeritud andmetega.
2.3.1	Nahkhiired	Kaitseala on nahkhiirtele eelkõige toitumisala, poegimis- või talvituskolooniad teada ei ole.	Kaitsealal on säilinud liikidele soodsad alad elutegevuseks.	Kaitsealal on säilinud liikidele soodsad alad elutegevuseks.	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemlikkuse hindamise raames.
2.4.1.1	Merele avatud pankrannad (1230), lubjakivipaljandid (8210)	Elupaigatüübi pindala ja seisund.	Kaitsealal on säilinud 3600 m ulatuses pankrannad ja lubjakivipaljandid.	Kaitsealal on säilinud 3600 m ulatuses pankrannad ja lubjakivipaljandid.	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemlikkuse hindamise raames.
2.4.1.2	Koopad (8310)	Elupaigatüübi pindala ja seisund.	Tilgu koopad on pankranniku 100-meetrisel lõigul säilinud looduslikus seisundis.	Tilgu koopad on pankranniku 100-meetrisel lõigul säilinud looduslikus seisundis.	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemlikkuse hindamise raames.
2.4.2	Rusukalle ja jäärakute metsad (pangametsad) (9180*)	Elupaigatüübi pindala ja seisund.	Kaitsealal on säilinud 7,8 ha pangametsa A esinduslikkusega.	Kaitsealal on säilinud 7,8 ha pangametsa A esinduslikkusega.	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemlikkuse hindamise raames.
2.4.3	Vanad laialehised metsad (9020*)	Elupaigatüübi pindala ja seisund.	Kaitsealal on säilinud 39,4 ha vanu laialehiseid metsi vähemalt C	Kaitsealal on säilinud 39,4 ha vanu laialehiseid metsi vähemalt C	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemlikkuse

			esinduslikkusega.	esinduslikkusega.	hindamise raames.
2.4.4.1	Kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210*)	Elupaigatüübi pindala ja seisund.	Kaitsealal on säilinud kuivad niidud lubjarikkal mullal 2,7 ha ulatuses B esinduslikkusega.	Kaitsealal on säilinud kuivad niidud lubjarikkal mullal 2,7 ha ulatuses B esinduslikkusega.	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemlikkuse hindamise raames.
2.4.4.2	Puisniidud (6530*)	Elupaigatüübi pindala ja seisund.	Kaitsealal on säilinud puisniite 0,5 ha vähemalt C esinduslikkusega.	Kaitsealal on säilinud puisniite 0,5 ha vähemalt C esinduslikkusega.	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemlikkuse hindamise raames.
2.4.5	Püsitaimestuga liivarannad (1640)	Elupaigatüübi pindala ja seisund.	Kaitsealal on säilinud 0,9 ha püsitaimestuga liivarandu C esinduslikkusega.	Kaitsealal on säilinud 0,9 ha püsitaimestuga liivarandu C esinduslikkusega.	Hindamise aluseks on paikvaatlused välitöödel ja tulemlikkuse hindamise raames.

KASUTATUD ALLIKAD

Kirjandus ja internetiallikad

Arold, I. 2005. Eesti maastikud. Tartu Ülikooli Kirjastus.

Abner, O. 2011. Rannamõisa käämpingu ala puittaimestiku haljastuslik hinnang.

Abner, O. 2011. Arvamus Rannamõisa käämpinguala looduskaitsealastest väärtustest ja soovituselised ala maakasutuseks.

Eesti geoloogiline baaskaart. Eesti Geoloogiakeskus. Tallinn, 2003.

Eesti stratotüüpsed paljandid: <https://stratotuup.ut.ee/k-rannamõisa-pank>

Klein, L. 2014. Harju maakonnas, Harku vallas Rannamõisa maastikukaitsealale jääva katastriüksuse 19801:002:2208 ja seda ümbritseva, jätkuvalt riigiomandis oleva maa loodusväärtuste inventuur.

Mesipuu, M. 2012. Aru- ja soostunud niitude hoolduskava.

Paal, J. 2007. Loodusdirektiivi elupaigatüüpide käsiraamat. Tallinn.

Riikliku eluslooduse mitmekesisuse ja maastike seire alamprogrammi „Metsakooslused, pangametsad“ aastaaruanne. Tallinna Botaanikaaed, 2008.

Uus loodusrada Tabasalus. Eesti Mets nr 1/2009.

http://vana.loodusajakiri.ee/eesti_mets/artikkel875_871.html

Planeeringud ja arengukavad

Harku valla üldplaneering. Kehtestatud 17.10.2013 otsusega nr 138. Koostaja Hendrikson & Co. <http://www.harku.ee/kehtiv-uldplaneering>

Tabasalu aleviku ja Rannamõisa küla piirkonna arengukava 2006-2016.

<http://www.harku.ee/documents/2846103/2893754/Tabasalu-Rannam%C3%B5isa+arengukava+2006-2016>.

Seadused, määrused, eeskirjad

Looduskaitseseadus. RT I 2004, 38, 258.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/106072017005?leiaKehtiv>

Rannamõisa maastikukaitseala kaitse-eeskiri. RT I, 13.11.2013, 1.

<https://www.riigiteataja.ee/akt/113112013001>

Andmebaasid

EELIS: <http://loodus.keskkonnainfo.ee>

Eesti stratotüüpsed paljandid, andmebaas: <https://stratotuup.ut.ee/k-rannamõisa-pank>

Keskkonnaregister: <http://register.keskkonnainfo.ee/envreg/main>

Maa-ameti geoportaal: <https://geoportaal.maaamet.ee/>

Metsaregister: <https://register.metsad.ee>

Lisa 1. Rannamõisa maastikukaitseala kaitse-eeskiri

Vastu võetud 11.11.2013 nr 156

Avaldamismärge: RT I, 13.11.2013, 1

Määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk

Üldsätted

§ 1. Rannamõisa maastikukaitseala kaitse-eesmärk

(1) Rannamõisa maastikukaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) Rannamõisa panka ja sellega piirnevaid ranna-, metsa- ja poollooduslikke kooslusi, elustiku mitmekesisust ning kaitsealuste liikide elupaiku;
 - 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas. Need elupaigatüübid on merele avatud pankrannad (1230)³, püsitaimestikuga liivarannad (1640), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210*), lubjakivipaljandid (8210), koopad (8310), vanad laialehised metsad (9020*) ning rusukalde ja jäärakute metsad (9180*);
 - 3) kaitsealuseid taimeliike jumalakäppa (*Orchis mascula*) ja musta tuhkpuid (*Cotoneaster niger*);
 - 4) kaitsealuseid loomaliike põhja-nahkhiirt (*Eptesicus nilssonii*), pargi-nahkhiirt (*Pipistrellus nathusii*) ja suurvidevlasi (*Nyctalus noctula*).
- (2) Kaitseala maa-ala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.
- (3) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

- (1) Kaitseala asub Harju maakonnas Harku vallas Tabasalu alevikus ja Rannamõisa külas.
- (2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiri kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk

Kaitsekorra üldpõhimõtted

§ 5. Lubatud tegevus

- (1) Inimestel on lubatud viibida ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal.
- (2) Telkimine ja lõkketegemine on kaitsealal lubatud kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud.
- (3) Kaitsealal on lubatud sõita mootorsõidukiga teedel ja jalgrattaga teedel ja radadel. Jalgrattaga sõitmine väljaspool teid ja radu ning mootorsõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine väljaspool teid on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, sh metsa- ja põllumajandustöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel ning liinirajatiste hooldustöödel.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja kõlviku sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks;
- 8) jahiulukeid lisasöötä.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

- (1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.
- (2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.
- (3) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil kui keskkonnamõju hindamise järelevalvajal on õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

3. peatükk

Sihtkaitsevöönd

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

- (1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.
- (2) Kaitsealal on Rannamõisa sihtkaitsevöönd.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

Rannamõisa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on kaitsta ranna- ja metsakooslusi ja kaitsealuste liikide elupaiku ning säilitada maastikuilme.

§ 10. Lubatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
- 2) olemasolevate ehitiste hooldustööd;
- 3) kuni 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine.

§ 11. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud, kooskõlas käesoleva määrusega sätestatud erisustega:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul ehitise püstitamine kaitseala tarbeks.

4. peatükk

Piiranguvöönd

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

- (1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.
- (2) Kaitsealal on Rannamõisa piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on kaitsta metsa- ja poollooduslikke kooslusi ja kaitsealuste liikide elupaiku ning säilitada maastikuilme.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesolevas määruses sätestatud erisustega;
- 2) kuni 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas ning kaitseala valitseja nõusolekul rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohas.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud uute ehitiste püstitamine olemasoleval hoonestusalal.

§ 15. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 3) maavara kaevandamine;
- 4) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 5) uuendusraie;
- 6) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine;
- 7) puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

§ 16. Vajalik tegevus

Piiranguvööndi poollooduslike koosluste esinemisalal on koosluste ilme ja liikide mitmekesisuse tagamiseks vajalik niitmine koos puu- ja põõsarinde harvendamisega kaitseala valitsejaga kooskõlastatud ulatuses.

5. peatükk **Lõppsätted**

§ 17. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 18. Kehtetuks tunnistamine

Vabariigi Valitsuse 30. mai 2000. a määrus nr 175 „Rannamõisa maastikukaitseala kaitse-eeskiri” tunnistatakse kehtetuks.

§ 19. Menetluse läbiviimine

Rannamõisa maastikukaitseala kaitse-eeskirja kehtestamise menetlus viidi läbi keskkonnaministri 17. septembri 2008. a käskkirjaga nr 1274 algatatud haldusmenetluses. Menetluse ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 20. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

1 EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taime- ja loomastiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50).

2 Rannamõisa maastikukaitseala on moodustatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 13. märtsi 1959. a korraldusega nr 331-k (ENSV Teataja 1959, 29, 160) kaitse alla võetud maastiku üksikelemendi „Rannamõisa pank” baasil. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri” lisa 1 punkti 2 alapunktist 350 kuulub kaitseala Rannamõisa loodusala koosseisu, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

3 Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

4 Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1:10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (<http://register.keskkonnainfo.ee>) ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

5 Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Lisa 2. Väärtuste koondtabel

Väärtus	Kaitse-eesmärk 30 aasta perspektiivis	Ohutegurid	Meetmed	Oodatavad tulemused kaitsekorraldusperioodi lõpuks
Jumalakäpp	Kaitsealal on säilinud jumalakäpa kasvukohad vähemalt 2,8 ha suurusel alal ja liigi seisund on soodne.	Kasvukohtade võsastumine. Tallamine, noppimine.	Võsastumise vältimiseks puu- ja põõsarinde harvendamine. Üritustele kooskõlastuse andmisel seatakse tingimusi liigi kasvukohtade kahjustuste vältimiseks. Küllastajate teavitamine.	Kaitsealal on säilinud jumalakäpa kasvukohad vähemalt 2,8 ha suurusel alal ja liigi seisund on soodne.
Must tuhkpuu	Kaitsealal on säilinud vähemalt neli musta tuhkpuu leiukohta.	Metsaraie, ohtlike puude raie radade hooldamisel. Ehitustegevus. Puudub täpne info tuhkpuude populatsiooni kohta kaitsealal.	Puu- ja põõsarinde harvendamisega seotud hooldustööd tuleb kooskõlastada kaitseala valitsejaga. Ehitiste püstitamine on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul olemasoleval hoonestusalal. Kaitseala tarbeks ehitiste püstitamise korral ei tohi kahjustada tuhkpuu kasvukohti. Täpsustada isendite arvukust ja seisundit.	Kaitsealal on säilinud vähemalt neli musta tuhkpuu leiukohta. Täpsustatud on isendite arvukus ja seisund.
Nahkhiired	Kaitsealal on säilinud liikidele soodsad alad elutegevuseks.	Otsesed ohutegurid liikidele puuduvad, kuid lokaalsel tasandil võivad nahkhiiri ohustada		Kaitsealal on säilinud liikidele soodsad alad elutegevuseks.

		elupaikade killustumine, varjupaikade kadumine ehitiste renoveerimise tulemusel, varjupaigaks sobivate puude kadumine metsamajanduse tõttu, toitumisveekogude reostumine, pestitsiidide kasutamine, hukkumine teedel ning tuuleparkide rajamine rändeteedele.		
Merele avatud pankrannad (1230), lubjakivipaljandid (8210)	Kaitsealal on säilinud 3600 m ulatuses pankrannad ja lubjakivipaljandid.	Pankranniku varing. Mere purustuste tõttu on alla varisenud u 15 m laiune kallas, mistõttu on antud asukohas kaitseala piir ebamäärane.	Tegemist on peamiselt loodusliku protsessiga, mida ei ole võimalik suunata. Hinnata, kas kaitseala piir antud asukohas on otstarbekas.	Kaitsealal on säilinud 3600 m ulatuses pankrannad ja lubjakivipaljandid. On antud hinnang kaitseala piirilõigule.
Koopad (8310)	Tilgu koopad on pankranniku u 100 meetrisel lõigul säilinud looduslikus seisundis.	Murdlainte mõju koobastele ja pankranniku varing.	Tegemist on peamiselt loodusliku protsessiga, mida ei ole võimalik suunata.	Tilgu koopad on pankranniku u 100 meetrisel lõigul säilinud looduslikus seisundis.
Rusukallete ja jäärakute metsad (pangametsad) (9180*)	Kaitsealal on säilinud 7,8 ha pangametsa A esinduslikkusega.	Raietegevus, elupaikade hävimine.	Pangamets asub sihtkaitsevööndis. Ohtlike puude raie pangalt mererannale viivate treppide juures kooskõlastatakse kaitseala valitsejaga.	Kaitsealal on säilinud 7,8 ha pangametsa A esinduslikkusega.
Vanad laialehised	Kaitsealal on	Raietegevus,	Raied	Kaitsealal on säilinud 39,4 ha

metsad (9020*)	säilinud 39,4 ha vanu laialehiseid metsi vähemalt C esinduslikkusega.	elupaikade hävimine. Tugev inimõju, külustuskoormus. Vanad laialehised metsad paiknevad piiranguvööndis.	kooskõlastatakse kaitseala valitsejaga, peamine raietegevus on ohtlike puude eemaldamine radade äärest. Küllastajad on suunatud ettevalmistatud radadele. Kaaluda vanade laialehiste metsade määramist sihtkaitsevööndisse	vanu laialehiseid metsi vähemalt C esinduslikkusega.
Kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210*)	Kaitsealal on säilinud kuivad niidud lubjarikkal mullal 2,7 ha ulatuses B esinduslikkusega.	Niitude ja servaalade võsastumine. Prahistamine. Kolme puhkekoha paiknemine niidualal.	Alade niitmine ja servaaladelt võsa eemaldamine. Küllastajate teavitamine infostenditel. Puhkekohtade hooldamise käigus ei tohi kahjustada niiduala.	Kaitsealal on säilinud kuivad niidud lubjarikkal mullal 2,7 ha ulatuses B esinduslikkusega.
Puisniidud (6530*)	Kaitsealal on säilinud puisniidud 0,5 ha ulatuses C esinduslikkusega.	Puisniidu võsastumine. Ehitustegevus, mille tulemusna väheneb väärtuslike koosluste pindala.	Ala taastamine ja niitmine koos niite koristusega. Kaitseala valitseja saab seada tingimusi uute ehitiste püstitamisel.	Kaitsealal on säilinud puisniidud 0,5 ha ulatuses C esinduslikkusega.
Püsitaimestuga liivarannad (1640)	Kaitsealal on säilinud 0,9 ha püsitaimestuga	Tallamine, ülekasutamine,	Kohaliku omavalitsuse poolt on supelranda	Kaitsealal on säilinud 0,9 ha püsitaimestuga liivarandu C

	liivarandu C esinduslikkusega.	prahistamine.	paigaldatud infotahvel piktogrammidega. Rannaala hooldamise käigus tuleb säilitada ala looduslikkus. Oluline on säilitada elupaigatüüpi, külastuskoormuse tõttu ei ole võimalik seisundit parandada.	esinduslikkusega.
--	--------------------------------	---------------	--	-------------------

Lisa 3. Ulatuslike loodusõnnetuste likvideerimine ja metsakahjustuste leviku tõkestamine kaitseala piiranguvööndis

Kaitstava loodusobjekti piiranguvööndis üldreeglina lubatakse tegevusi, mille mõju objekti kaitse-eesmärgile on neutraalne või positiivne. Nendel aladel on tolereeritavad ka majanduslikel eesmärkidel tegevused viisil ja mahus, mis ei ole vastuolus kaitstava loodusobjekti kaitse-eesmärgiga. Paratamatult võib ette tulla ka olukordi, mida ei ole võimalik lahendada tavapäraselt selleks kasutatavate õigusnormide järgi (nt lageraiet oleks vaja teha suuremal alal, kui kaitsekord seda võimaldab). Tüüpilisteks sellisteks näideteks on loodusõnnetused metsamaal, nagu torm, tuli või ulatuslik metsakahjustuse levik, invasiivse võõrliigi levik jmt. Looduskaitse vaatevinklist vaadates on sellistel juhtudel tegemist metsa ökosüsteemile omaste protsessidega, milledesse pole vaja tingimata sekkuda, kuid mis maaomaniku vaatevinklist võib aga tähendada majanduslikku kahju. Lisaks esineb ka olukordi, kus mitte sekkumisega võivad kahjustused kanduda väljapoole kaitstavaid alasid: näiteks metsakahjurid võivad kaitsealalt levida majandusmetsadesse. Seetõttu peab kaitseala valitseja erandolukordades kaaluma erinevaid huve ja otsima kompromisslahendusi.

Metsaseadus võimaldab loodusõnnetuste likvideerimiseks või metsakahjustuste leviku tõkestamiseks teha lageraiet või sanitaariet (kuni täiuseni 0,3). Kaitsealadel tuleb sealjuures arvestada ka kaitse-eeskirjaga seatud piirangutega (langi suurusele, täiusele vmt). Lisaks eelnevale on võimalik teha ka kujundusraiet, kui kaitsekorralduskava seda ette näeb.

Alljärgnevalt ongi toodud piiranguvööndis ja hoiualal rakendatavad kujundusraie põhimõtted, mida kasutatakse metsakahjustuste leviku tõkestamiseks ja ulatuslike loodusõnnetuste likvideerimiseks, kui neid erandolukordi ei ole võimalik lahendada kaitsekorraga ettenähtud metsamajandamise reeglite raames (lageraie või sanitaarraiena). Kujundusraie kooskõlastamine toimub kaitseala valitseja kaalutusotsuse alusel: kaitseala valitseja hindab kujundusraie teostamise vajalikkust ja kooskõla kaitse-eesmärgiga.

Kaitstava loodusobjekti valitseja võib lubada piiranguvööndis teha kujundusraiet, arvestades järgmisi põhimõtteid:

- 1) Kahjustuste likvideerimine kiirendab kaitse-eesmärgi tagamiseks vajaliku uue metsapõlve teket või tegevus ei ole vastuolus kaitse-eesmärgiga.
- 2) Raie on vajalik võõrliigi tõrjeks või metsakahjurite leviku tõkestamiseks kaitsealalt väljapoole.

Lisa 4. Kaitsekorralduskava avalikkuse kaasamise materjalid

Ajalehtedes Harju Elu ja Harku Valla Teataja avaldatud kuulutus

Harju Elu / 12. oktoober 2018 / aasta 41. nädal

KESKKONNAAMET

RANNAMÕISA MAASTIKUKAITSEALA KAITSEKORRALDUSKAVA KOOSTAMINE

Keskkonnaamet teatab, et koostamisel on Rannamõisa maastikukaitseala kaitsekorralduskava. Kaitsekorralduskavaga kirjeldatakse ala eesmärgiks olevaid loodusväärtusi, nende mõjutegureid ja kaitsemeetmeid ning koostatakse tegevuste tabel, kus vajalikud tegevused on määratletud koos tõenäolise läbiviimise aja ja maksumusega.

Kaitsekorralduskava tööversiooni avalikkuse kaasamise koosolek toimub 1. novembril 2018 kell 16.30 Harku Vallamaja saalis (Kallaste tn 12, Tabasalu).

Kohale on oodatud maaomanikud, kohalikud elanikud, ettevõtjad ja teised asjast huvitatud. Koosolekul tutvustatakse kaitsekorralduskava eelnõu ning oodatakse täiendavaid ettepanekuid kaitsekorralduslike tegevuste kohta.

Kaitsekorralduskava eelnõuga saab tutvuda Keskonnaameti veebilehel www.keskkonnaamet.ee ning Harku Vallavalitsuse kodulehel www.harku.ee.

Ettepanekud on oodatud ka e-postile imbi.mets@keskkonnaamet.ee hiljemalt 25. oktoobriks. Lisainfo: Imbi Mets, 329 5543, imbi.mets@keskkonnaamet.ee.

HARKU VALLAVALITSUS TEATAB:**DETAILPLANEERINGU AVALIKU VÄLJAPAN-
KU PIKENDAMINE**

Harku Vallavalitsus teatab Liikva külas Suure-Pärna maaukuse detailplaneeringu avaliku väljapaneku pikendamist.

Harku Vallavolikogu 30.08.2018 otsusega 79 otsustati võtta vastu Liikva külas Suure-Pärna (kastastritunnus 19801 011.0376) maaukuse detailplaneeringu vastavalt vastavalt Casa Planeeringud OU (reg-kood 11647744) toide nr 20/11.

Planeeritav maala, suurusena 7,07 ha paikneb Liikva külas u 700 m kaugusel Väanaräme tee ja Varsa tee ristmiku koodis, Varsa tee ääres ja hõlmab Suure-Pärna (kastastritunnus 19801: 011.0376) 100% maatulundusmaa maaukust.

Juurdepääs planeeritavale alale on olemasolevalt Kiu-Väana-Vii maanteelt mööda Varsa teed ning Väanaräme teelt mööda Varsa teed. Liikudes, kus juurdepääs kulgeb mööda erateed tule planeeringust huvitatud isikul enne detailplaneeringu kehtestamise kohta otsuse tegemist sõlmida vastavate maaukuste omanikega notariaalne juurdepääsute seavtundid.

Detailplaneeringuga kavandatakse olemasoleva maatulundusmaas sihtotstarbega katastriliseks otsele sihtotstarbe muutmist, määrates maaukusele 20% ulatuses ühiskondlike ehitiste maas sihtotstarve ning jättes maaukusele 80% ulatuses maatulundusmaas sihtotstarve. Detailplaneeringuga määratakse ehitusdugus kolme põhihoone ja ühe alhoone püstitamiseks, ehitisealuse pinnaga kuni 1400 m². Hoone suurimaks lubatud kõrguseks maapinnast on planeeritud kuni 9 m ja kuni 2 maapealset korrust. Lubatud on katusele kuni 50° D. Detailplaneeringuga moodustatakse 1073 m² suurune transpordimaas sihtotstarbega krunn Varsa teel laienduse tarbeks.

Detailplaneeringu eesmärgid kooskõlas üldplaneeringu lahenduse ja tingimustega.

Detailplaneeringu avalik väljapanek toimub 26.09.2018-07.11.2018 k.a.

Planeeringuga saab tutvuda Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) selle lahtioleku aegadel, veebilehel www.harku.ee, detailplaneeringute veebirakenduses: kaart.harku.ee ja otselingil kaart.harku.ee/DP/080724_84/avalik.

Detailplaneeringu vahendatud suunusega põhiootusega (A3) saab tutvuda planeeringualal Liikva külas Sputniku tee alguses asuval teadete tahvil, Liikva külas asuvas bussipeatuses Liikva asuval teadete tahvil.

Ettepanekuid ja/või vastuväiteid detailplaneeringu kohta ootame e-krja teel aadressile harku@harku.ee või posti teel Kallaste tn 12, Tabasalu alevik, Harku vaid 26.09.2018-07.11.2018 k.a.

**DETAILPLANEERINGU ESKISLAHENDUSE
TUTVUSTAMINE**

18.10.2018 kell 17.00 toimub Harku vallamajas (Kallaste tn 12, Tabasalu alevik) Liikva küla

Otsa pöik 9 ja 10 maaukuste detailplaneeringu eskislahenduse tutvustamine.

Eelnevalt on võimalik eskisiga tutvuda Harku vallavalitsuses, detailplaneeringute veebirakenduses aadressil kaart.harku.ee või otselingil: kaart.harku.ee/DP/180208_233/avalik.

**PROJEKTEERIMISTINGIMUSTE AVATUD
MENETLUS**

Harku Vallavalitsus teatab avatud menetluse

algatamiseks detailplaneeringut täpsustavate

projekteerimistingimuste andmiseks:

- Väana-Jõesuu külas Männiku maaukusele kauplusehoone püstitamiseks ehitusprojekti koostamisel Harku Vallavolikogu 30.09.2010

otsusega nr 87 kehtestatud Väana-Jõesuu külas Männiku maaukuse detailplaneeringuga määratud hoonealuse nihtumiseks.

- Tiskre külas Moldre tee 2, Moldre tee 4 ja Moldre tee 6 korterelamu püstitamiseks ehitusprojekti koostamisel Harku Vallavolikogu 17.08.2006 otsusega nr 74 kehtestatud Tiskre külas Apanetta VIII kvartali detailplaneeringuga määratud hoonetate katuselaudade muutmiseks ja hoonestuse suurendamiseks.

- Tabasalu alevikus Vasara tn T1, T2, T10, Vasara tn 2, Sütetema tee L2 ja Laabi küla Sütetema tee tehnilise infrastruktuuri ehitusprojekti koostamisel Harku Vallavolikogu 30.08.2007 otsusega nr 81 kehtestatud Tamme V, Otsa 4, Paju 2, Sütetema 3 maaukuse ning tapamaja kinnistu ja riigi reservmaa piiritepanek nr AT 02.12.16033 detailplaneeringuga määratud tehnilise infrastruktuuri asukohta täpsustamiseks.

Alal kehtivate detailplaneeringutega saab tutvuda detailplaneeringute veebirakenduses aadressil kaart.harku.ee.

www.ehr.ee kaudu esitatud taotlusega saab tutvuda riikliku ehitisregistris (vajalik ID-kaardi sisselogimine).

Projekteerimistingimuste eelnõudega saab tutvuda 10.10.2018-31.10.2018 k.a. aadressil kaart.harku.ee/DP/eelnoude_avalikustamine/avalik.

Harku Vallavalitsus teeb ettepaneku arutada projekteerimistingimuste andmine ilma avaliku istungi läbiviimata. Ettepanekuid ja vastuväiteid selle osas ootame 10.10.2018-31.10.2018 k.a.

Ettepanekuid ja vastuväiteid saab esitada kirja või e-krja teel harku@harku.ee 10.10.2018-31.10.2018 k.a.

PLANEERIMIS- JA EHTUSOSAKOND

VOLIKOGU ISTUNGILT:

27. septembril 2018 toimus Harku Vallavolikogu istung, kus osales 20 Harku Vallavolikogu liiget, istungit juhtas Harku Vallavolikogu esimees Kalle Palling.

ISTUNGI VÕETI VASTU JÄRGMISED OTSUSED:

- Ilmandu külas Illmarja ja Muraste tervisekompleksi maaukuse ning lähiala detailplaneeringu koostamise lõpetamine;
- Turisalu külas AU Salu-1 detailplaneeringu koostamise lõpetamine;

- Harku alevikus Instituudi tee 2 ja Instituudi tee 2a kinnistute ja lähiala detailplaneeringu koostamise lõpetamine;

- Tabasalu alevikus Kase 1 nidaelamu detailplaneeringu korrektuuri koostamise lõpetamine;

- Rannamõisa külas Männiku I maaukuse detailplaneeringu koostamise lõpetamine;

- Harku Vallavolikogu 16.11.2017 otsuse nr 89 "Etsidajate nimetamine Harjumaa Omavalitsuste Liidu volikogusse" muutmise;

- Harku Vallavolikogu 28.12.2017 otsuse nr 108

"Osalemise liikmena kohaliku omavalitsuse üksuste ülerigilises liidus" muutmise;
- Mitte uuedandada menetlus Harku Vallavolikogu 30.10.2017 otsuse nr 78 "Vallavanemale preemia määramine" suhtes.

ISTUNGI VÕETI VASTU JÄRGMINE MÄÄRUS:

- Harku valla arengukava aastani 2037.

HARKU VALLAVOLIKOGU KANTSELI

KESKKONNAAMET TEATAB:**RANNAMÕISA MAASTIKUKAITSEALA
KAITSEKORRALDUSKAVA KOOSTAMINE**

Keskonnaamet teatab, et koostamisel on Rannamõisa maastikukaitseala kaitsekorralduskava. Kaitsekorralduskava kirjeldatakse ala eesmärgid, olemasolevat loodusväärtust, nende mõjutegurid ja kaitsemeetmeid ning koostatakse tegevuste tabel, kus vajalikud tegevused on määratletud koos tõenäolise läbiviimise aja ja maksimusega.

Tule arutlenu

Kaitsekorralduskava toovõrreloomi avalikkuse kaasamise koosolek toimub 1. novembril algusega kell 16.30 Harku Vallamaja saalis (Kallaste tn 12, Tabasalu).

Kohale on oodatud maomanikud, kohalikud elanikud, ettevõtjad ja teised asjat huvitatud. Koosolekul tutvustatakse kaitsekorralduskava eelnõu ning oodatakse täiendavaid ettepanekuid

kaitsekorralduslike tegevuste kohta.

Tutvu kaitsekorralduskava eelnõuga www.keskkonnaamet.ee ning www.harku.ee. Ettepanekuid on oodatud hiljemalt 25. oktoobriks ka e-posti aadressile imbi.mets@keskkonnaamet.ee. Lisainfo: Imbi Mets, 329 5543, imbi.mets@keskkonnaamet.ee.

IMBI METS

Keskonnaameti kaitse planeerimise spetsialist

Rannamõisa MKA kaitsekorralduskava avalikkuse kaasamise koosolek
Harku Vallavalitsus (Kallaste tn 12, Tabasalu) 1.11.2018

Algus kell 16.30, lõpp kell 18.00

Juhatas: Imbi Mets, kaitse planeerimise spetsialist, kaitse planeerimise büroo

Protokollis: Riina Kotter, juhtivspetsialist, kaitse planeerimise büroo

Osalejad: vastavalt nimekirjale

Imbi Mets annab ülevaate kaitsekorralduskavast.

Val Rajasaar: Niidult niidetava heina saab jahimeestele anda.

Imbi Mets: Selles osas annab lepinguliste hooldajatega kokkulepet teha, kui huvi on.

Val Rajasaar: Kõrval on suhteliselt vanade suvilate piirkond, seal võib suviseid nahkhiirte poegimiskolooniaid olla. Samuti on ala nahkhiirtele rändekoridor.

Imbi Mets: Lauri Klein ütles, et nahkhiirte seirepunkt pandi keskkonnaregistris arhiivi, kuna alal ei ole registreeritud ühtegi nahkhiirte kolooniat.

Val Rajasaar: RMK-le on üle antud kõik infostende puudutavad failid.

Imbi Mets: RMK ei muuda tahvlite sisu, vaid uuendab lihtsalt tahvlid, praegu on osa tahvleid soiditud.

Val Rajasaar: Kui kaitsealune klint variseb, siis peab kaitseala piir kohanema sellega, nagu klint kahaneb.

Mairold Vaik: Millal planeerite kaitse-eeskirja muutmist?

Riina Kotter: Praegu meil eeskirja tööplaanis ei ole, kuid planeerime lähiaastatel seda teha.

Mairold Vaik: Kui teest rääkida, siis kas klindi varisemise ära hoidmine ei ole eesmärgiks?

Imbi Mets: Varisemine on looduslik protsess, seetõttu me kavaga selle vältimiseks tegevusi ei planeeri.

Mairold Vaik: Kui klinti kaitsta, siis peaks kaitseala ulatus/laius klindi osas olema sama suur, kui klindi kõrgus on. Tilgu teele taotlesime koormuspiirangut, uuringust lähtuvalt pannakse peale 20 t piirang. Maanteeametiga on toimunud läbirääkimised. Kui 2011. aastal Tilgu tee rekonstrueeriti, siis pinnasevee suund muutus, veed jooksevad üle asfaldi. Samal aastal kukkus klindi servast alla majasuurune tükk. Pakun, et 15 aasta jooksul on klint varisenud 5 m.

Lembe Reiman: Planeerime uut teed, kuna Tilgu tee asub liiga klindi ääres ja koormust seal on vajavähendada.

Mairold Vaik: Üks osa planeeritavast teest läheb läbi Muraste looduskaitseala.

Val Rajasaar: Me kaitseme klinti ja klint taganeb. Mis hetkel me kuulutame, et klint ei ole enam kaitse all?

Riina Kotter: Klint ei hävi iseenesest, küsimus on, kuidas me edaspidi kaitseala piiritleme.

Lembe Reiman: Kui piiri uuendamine on, siis tuleb piir kuni eramaadeni tõmmata. Tabasalu mäepealsel osal kaitseala päris algusotsas ei ole elupaigatüüpe määratud. Mis on põhjus, et see ala praegu kaitse all on?

Imbi Mets: Ma praegu selles osas kommenteerida ei oska, seletuskirjas selle kohta selgitust ei olnud, miks piir just selliselt määrati.

Val Rajasaar: Tabasalu looduspark tehti selleks, et seda ala täis ei ehitataks.

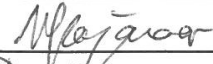

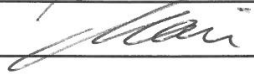
Mairold Vaik: Saadan veel tähelepanekuid, mida võiks kava tekstis muuta. Kui Tilgu koobastest rääkida, siis koopaid enam aastaid ei ole. Kuradikantsel on ka alla kukkunud. Ilmandu külalpole ka seost alaga, saadan märkused. Teeks ettepaneku eeskiri lähiajal töösse võtta, oluline on seoses

Tilgu sadama ehitusega piir üle vaadata. Sadama ehituse esimene etapp käib, plaanitud on kolm etappi. Sadama kõrval on veel üks maaüksus, mis tahab oma sadamat ehitada.

Rannamõisa maastikukaitseala kaitsekorralduskava avalikkuse kaasamise koosolek

Harku Vallavalitsus

01.nov.18

	nimi	küla/asutus	allkiri
1	Lembe Eiman	Harku vallavalitsus	
2	Val Rajasaar	valik. plan- ja kt- kom.	
3	Riina Kotler	KeA	
4	IMBI METS	KeA	
5	MAIROLD VAIK	Moriküla	
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			

Lisa 5. Fotod

Fotode autor on Imbi Mets, kui ei ole märgitud teisiti.

Foto 1. Rannamõisa tuhkpuu (*Cotoneaster rannensis*), Olev Abner.

Foto 2. Varisenud pankrannik kaitseala loodeosas.

Foto 3. Pangamets (elupaigatüüp 9180*).

Foto 4. Vanad laialehised metsad (elupaigatüüp 9020*).

Foto 5. Osaliselt hekseldatud niit (elupaigatüüp 6210*).

Foto 6. Vaade puisniidule (elupaigatüüp 6530*).

Foto 7. Püsitaimestuga liivarand (elupaigatüüp 1640).

Foto 8. Teemastend – samblikud.

Foto 9. Klindilt mererannale viiv trepp.

Foto 10. Rikutud teemastend.